Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען.

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 163	Łódź, Poniedziałek 15 lipca 1929	זיבעטער יאהרגאנג	לאדז מאנטאג, ז׳ תמוז תרפ״ט	№ 163

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71.

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פיעטריקאווער 21, טעל. 24-71

מאיאר אידזשיקאווסקי דערהרגעט געווארען מאיאר קובאלא איז שווער פערוואונדעט

אויפ׳ן עראפלאן „מארשאל פילסודסקי" איז פארגעקומען א אויפרייס און ער איז אראפגעפאלען אויפ׳ן אינזעל „גראציאזא"

לאנדאן, 14. (ספ. טעל.) בעת דער עראפלאן „מארשאל פילסודסקי" האט זיך געפונען איבער די אזארער אינזלען, האט דער מאטאר אנגעהויבען שלעכט צו פונקציאנירען. די לופט-פליהער האבען בעשלאסען זיך אראפצולאזען אויפ׳ן אינזעל „גראציאזא". בעת׳ן אראפלאזען זיך איז אבער אויפ׳ן עראפלאן ענטשטאנען אן אויפרייס און דער עראפלאן איז מיט דער גאנצער קראפט אראפגעפאלען. מאיאר אידזשיקאווסקי איז דערהרג׳עט געווארען. מאיאר קובאלא איז שווער פערוואונדעט געווארען. דער עראפלאן איז צושמעטערט געווארן.

שפאנונג אין לאנד

די שפאנונג אין פוילען צוליב דער רייזע פון די פוילישע לופט-פליהער איז אין פערלויף פון נעכטיגען טאג דערגאנגען צו דער העכסטער מדרגה. מ׳האט מיט דער גרעסטער אונגעדולד געווארט אויף יעדער ידיעה, וואס איז אנגעקומען פון פערשידענע ראדיא-סטאנציעס וועגען דעם העלדישען פליה פון די מאיארען קובאלא און אידזשיקאווסקי. די ידיעות אין פערלויף פון טאג זיינען געווען א-בער פערשידענע און האבען נישט געגעבען קיין שום זיכערע וועגען גאנג פון דער רייזע. ערשט אין אוונט איז שוין געווען זיכער, אז דער פרוב האט זיך דאסמאל די פליהער ליידער נישט איינגעגעבען און האט זיך געענדיגט מיט א מורא׳דיגער קאטאסטראפע. דאך האט מען נישט געוואוסט זיכער, אין וואס די קאטאסטראפע בעשטעהט.

די פוילישע ראדיא-סטאציע איז א גאנצען טאג געווען אויף דער וואך און נאכגעפארשט אלע ידיעות, ווען ס׳איז אנגעקומען די ידיעה וועגען דעם אומגליק האט די פוילישע ראדיא-סטאציע ארויסגעשיקט א רעפעשע צום קאמענדאנט פון דער פוילישער שיף „איסקרא". וועלכע געפינט זיך אויפ׳ן אקעאן. קיין ענטפער פון דארט איז אבער נישט אנגעקומען.

די לאנדאנער סטאציע האט א חוץ דעם אויך געהאט א ראדיאגראפישע פערבינדונג מיט׳ן פארט הארטי אויף די אזארער אינזלען.

אין פערלויף פון נעכטיגען טאג זענען כסדר געקומען פאלגענדע ידיעות:

פאריז, 14 (ספ. טעל.) נאך די ערשטע ידיעות וועגען דעם אנהויב פון דער רייזע האט דער „מארשאל פילסודסקי" נישט געגעבען מעהר קיין שום ידיעות, מ׳האט זיך גערעכענט דערמיט, וואס די ראדיא-סטאציע אויפ׳ן אעראפלאן איז קאליע געווארען און מען איז וועגען גורל פון די לופט-פליהער געווען פולשטענדיג רוהיג.

הכנות צום קבלת פנים

ניו-יארק, 14 (ספ. טעל.) דא האט זיך געגרינדעט א קאמיטעט מיטן קאנסול מארינאווסקי בראש אויפצונעהמען די פוילישע לופט-פליהער צום קאמיטעט געהערען א רייה פערזענליכקייטען מיט׳ן מער פון ניו-יארק וואלקער בראש. די פליהער וועלען זעהר פייערליך אויפגענומען ווערען.

פאריז, 14 (ספ. טעל.) לויט נישט קאנטראלירטע ידיעות פון פארט הארטי האט „מארשאל פילסודסקי" זיך געוואלט אראפלאזען נאהענט פון אינזעל פיקא.

ערשטע טרויעריגע בשורה

בערלין, 14 (ספ. טעל.) אויפ׳ן אעראפלאן „מארשאל פילסודסקי", וועלכער האט זיך געפינען איבער די אזארער אינזלען איז פארגעקומען אנ-עקספלאזיע. דער אעראפלאן איז אראפגעפאלען אויפ׳ן אינזעל „גראציאזא". איינער פון די פליהער איז דער׳הרג׳עט געווארען. ס׳איז נישט פעסטגעשטעלט געווארען, וועלכער פון די פליהער איז דער׳הרג׳עט געווארען.

אין ווארשא

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) די ווארשאווער ראדיא-סטאציע מעלדעט, אז ס׳איז אנגעקומען א ידיעה, אז מאיאר אידזשיקאווסקי איז ביים אראפלאזען זיך פון „מארשאל פילסודסקי" אויפ׳ן אינזעל „גראציאזא" דער׳הרג׳עט געווארען. מאיאר קובאלא איז שווער פערוואונדעט. קיין בעשטעטיגונג פון דער ידיעה איז נאך נישט פערהאן.

ערשט שפעטער אין אוונט איז אנגעקומען א בעשטעטיגונג פון דער דערמאהנטער ידיעה.

די ידיעה וועגען דער קאטאסטראפע האט ארויסגערופען אן אומגעהויערן טרויער און גאנצען לאנד. אומעטום האט מען געלעבט אונטער׳ן רושם פון דאזיגען שרעקליכען נייעס. די ידיעה איז געווען נאך מעהר איבערראשענד, ווייל דאסמאל זענען אלע בנוגע דער לופט-רייזע געווען זעהר אפטימיסטיש און מ׳האט זיך גערעכענט מיט א זיכערען ערפאלג פון דער רייזע.

טרויער

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) אלס צייכען פון טרויער צוליב דער שרעקליכער קאטאסטראפע מיט

די פוילישע העלדישע לופט-פליהער האט די ווארשאווער ראדיא נעכטען נישט מעהר איבערגעגעבען קיין שום קאנצערטען.

ווען איז געשעהען די קאטאסטראפע?

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) פון האלב-אפיציעלע קרייזען דערוויסען מיר זיך, אז די קאטאסטראפע איז פארגעקומען צווישען 4 און 5 נאכמיטאג. זעהט אויס, אז די לופט-פליהער זענען געווען שוין פיל ווייטער ווי די אזארער אינזלען. אזוי אבער ווי דער מאטאר האט אנגעהויבען קאליע צו ווערען זענען זיי צוריקגעפלויגען און איבער די אזארער אינזלען איז געשעהן די קאטאסטראפע. מאיאר אידזשיקאווסקי איז בעת׳ן אויפרייס אויפ׳ן עראפלאן פערברענט געווארען.

ווער איז געווען מאיאר אידזשיקאווסקי?

דער דערהרגעטער מאיאר לודוויק אידזשיקאווסקי איז געווען דער איניציאטאר פון די טראנסאטלאנטישע פליהען. ער איז געבוירען אין ווארשא דעם 25 אויגוסט 1891. נאכ׳ן ענדיגען די האנדעלס-שולע איז ער אריינגעטרעטען אין פאליטעכניקום, בעת דער מלחמה האט ער געדינט אין דער רוסישער ארמעע. די לופט-פליה-שולע האט מאיאר אידזשיקאווסקי געענדיגט אין יאהר 1915 אין סעוואסטאפאל. זייט׳ן יאהר 1918 האט מאיאר אידזשיקאווסקי געדינט אין דער פוילישער ארמעע. ער איז אויסגעצייכענט געווארען מיט „ווירטוטי מיליטארי" און מיטן „קזשיזש וואלעטש-ניך".

נאכ׳ן שליסען שלום איז ער געווארען אינסטרוקטאר אין דער העכערער פליהער-שול און נאכדעם ווערט ער אנפיהרער פון דער שול-עסקאדרע. אין יאהר 1925 איז ער אפגעשיקט געווארען אין דער מיליטערישער איינקויפס-מיסיע אין פראנקרייך.

פראנצויזישע לופט-פליהער צוריקגעקומען

פאריז, 14 (ספ. טעל.) די צוויי פראנצויזישע לופט-פליהער קאסטע און אניל, וועלכע זענען גלייך נאך מארשאל פילסודסקי ארויסגעפלויגען איבער׳ן אקעאן אויף דעם עראפלאן „פראגע צייכען" און זענען פון די אזארען זיך אומגעקעהרט, זענען היינט צוריקגעקומען אויפ׳ן פליה-פלאץ אין לע-בורזשע.

פראצעס פון דער לעמבערגער קהלה-פערוואלטונג

איז דער אסימיליאטאר וויקטאר חיות

לעמבערג, (טעלעפאניש דורך י.ט.א.) אויפ׳ן ארט פון פרעזעס עלערהאנד איז אלס פרעזעס פון דער לעמבערגער קהלה געוועהלט געווארען דער אסימיליאטאר וויקטאר חיות.

יודישע ארטיסטען אין ירושלים פערמשפט צו 1 חודש ארעסט

ירושלים, 14 (יט״א טעלעגראפיש) דער גאנצער אנסאמבל פון סאטירישען טעאטער „רעה בעזים" איז פער׳משפט געווארען צו 1 חודש ארעסט און 50 פונט שטראף יעדער, פאר אויפפיהרען א סקעטש אין וועלכען עס ווערט אפגעלאכט פון אנ-אנטיסעמיטישען פאליציי-אינספעקטאר.

געשטארבען דער ארטיסט ב. אבעלמאן

ווארשא, 14. (טעלעפאניש) היינט איז דא געשטארבען דער בעקאנטער יודישער ארטיסט ב. אבעלמאן. אבעלמאן איז געווען בעקאנט פון זיין שפילען אין דעם רעפערטואר פון גאלדפאדען.

גענ.-ראט פון טעקסטיל-אינטערנאציאנאל

די זיצונגען קומען פאר אין ווארשא

ענגלישע קריגס-מיניסטער טאם שאו אויף דער זיצונג

ווארשא, 14 (טעלעפאניש). מארגען עפענט זיך אין ווארשא די זיצונג פון גענעראל-ראט פון טעקסטיל-אינטערנאציאנאל, צו דער דאזיגער זיצונג זענען געקומען פארשטעהער פון ענגלאנד, פראנקרייך, בעלגיען, האלאנד, טשעכאסלאוואקיי, דייטשלאנד, דענעמארק, עסטרייך און שווייץ. פוילען וועט זיין רעפרעזענטירט דורך דעפ. שטשערקאווסקי און א. סוכי. צו דער זיצונג איז אויך געקומען דער איצטיגער ענגלישער קריגס-מיניסטער טאם שאו, וועלכער איז ביז איצט סעקרעטאר פון טעקסטיל-אינטערנאציאנאל.

פון זאפארט אבצוגעבען

א לעצט צימער

1-טער שטאק מיט אלע בע-קוועמליכקייטען און צימער פון שטאט פאר א יונגעראאן אדער 2 יונגעלייט צום שלא-פען עוענטועל אפצוגעבען עם פאר א סוב-לאקאטאר אפערטען אין אדמ. אגנט. „A"

בעקלער-רוימען

צו פערמיטען, נגאייגנעט פאר א פאבריקס-לאקאל קאנסטאנטינער 43. צו ערפאהרען ביי ה. מקא-סאווסקי, נאווא-מיעסקא 29. 1088

יודען! שטיצט אונטער די איינציגע יודישע טעגליכע אומזיסטע קוך ביי „בותן לחם" אין לאדז.

קויפט די היינטיגע אבצייכנונגען!

יאפאן ווארענט כינא
אנגעשטרענגטע לאגע אין ווייטען מזרח

שאנכאי, 14 (ספ. טעל.) די אפיציעלע יאפאנישע אגענטור ווארענט די כינעזישע מאכט, אז זי זאל נישט אנווענדען געגען די דרום-כינעזישע באן די זעלבע מעטאדען וואס געגען די רוסען אויף דער מזרח-כינעזישער באן. דאס וואלט בעריהרט די יאפאנישע אינטערעסען און יאפאן וואלט געמוזט נעמען דעם פראטעסט מיט דער גאנצער קאטעגארישקייט.

דער יאפאנישער געזאנדטער אין פעקין האט ערקלערט, אז מאנדזשוריען וועט אין דער נאהענטער צוקונפט אנהויבען פיל אינטערנאציאנאלע פראבלעמען.

מאסקווא, 14. (ספ. טעל.) דא הערשט א גרויסע אויפרעגונג צוליב דער האנדלונג פון דער כינעזישער מאכט געגען די רוסישע באהן-בעאמטע אין מאנדזשוריען. די כינעזישע מאכט האט פערלאנגט פון דעם רוסישען לייטער פון דער כינעזישער מזרח-באן, אז אלע פאפירען זאלען מיט-אונטערגעשריבען ווערען דורך זיין כינעזישען געהילף. יעמשאנאוו האט נישט געוואלט נאכקומען דעם דאזיגען פערלאנג און איז דעריבער באלד צוגענומען מיט זיין געהילף איינמאנר, בעוויזענט געווארען. אלע אפטיילונגען זענען בעזעצט געווארען דורך כינעזער אדער רוסישע ווייסע גווארדיסטען. אויף דער רוסישער גרעניץ זענען צו אמענגעצויגען געווארען גרויסע אפטיילונגען פון רוסישע ווייס-גווארדיסטישע זעלנער.

לאנדאן, 14. (ספ. טעל.) די לאגע אין מאנדזשוריען איז אפהענגיג פון יאפאן. אין טאקיא ווארט מען דערוייל, כדי זיך צו דערוויסען ווי ס'וועט זיין די האלטונג פון רוסלאנד, אויב דאס רוסישע מיליטער וועט אריין קיין מאנדזשוריען וועט יאפאן וואהרשיינליך זיך ערקלערען אלס נייטראל און וועט שיקען גרויסע אפטיילונגען מיליטער קיין כארבין, כדי צו שיצען די יאפאנישע אינטערעסען.

אין לאנדאן האלט מען אבער נישט פאר מעגליך אז רוסלאנד זאל שיקען מיליטער קיין מאנדזשוריען.

סאוויעטישע בילדונגס-קאמיסאריאטען שאפען אפ דאס ווארט „זשיד"

מאסקווע, (י.ט.א.) לויט אן אפיציעלען בעשלוס פון בילדונגס-קאמיסאריאט וועלען די ווערטער „זשיד", „הצאפ", „כאכאל" און „מאלאראס" מעהר נישט טארען דערמאנט ווערען אין קיינע סאוויעטישע געדרוקטע אויסגאבען.

די צוויי ווערטער „זשיד" און „קאצאפ" זענען שוין מיט א צייט צוריק ערקלערט געווארען אלס „ארויסגעטריבענע" דורך דעם בילדונגס-קאמיסאריאט פון אוקראינע. איצט ווערט מיטגעטיילט, אז דער בילדונגס-קאמיסאריאט פון רוסלאנד האט בעשלאסען נאכצוטון דעם ביישפיל פון אוקראינע.

ווידער א מיניסטער פאר'ן מלוכה-טריבונאל
אזוי שרייבט דער „ראבאטניק"

ווארשא, 14 (טעלעפ.) דער נעכטיגער „ראבאטניק" שרייבט, אז ער דערוויסט זיך פון לינקע סיים-ריכטונגען, אז ס'איז פארהאן א פראיעקט צוציהען דעם ארבייטס-מיניסטער פריסטאר צו קאנסטיטוציאנעלער פעראנטווארטליכקייט פאר'ן מלוכה טריבונאל, פאר ארויסגעבען פעראָרדנונגען וואס צוברעכען געזעצען, פאר איבערשרייטען זיינע קאמפעטענצען און ביידזוויליגען פערניכטען אינסטיטוציעס פון עפענטליכען נוצען.

גלייכצייטיג וואלט אזוי ארום מיניסטער פריסטאר אפגעשטעלט געווארען אין זיין טעטיגקייט.

העפליך מוזען זיין די בעאמטע צו די אינטערעסאנטען

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) די ווארשאווער פאסט-דירעקציע האט ארויסגעגעבען א שטרענגע פעראָרדנונג, אז אלע בעאמטע, וועלכע קומען אין בעריהרונג מיט די אינטערעסאנטען זאלען זיך בענעהמען העפליך און געבען אלע פערלאנגטע אינפארמאציעס, אפילו ווען דער אינטערעסאנט איז אויפגערעגט דארפען די בעאמטע ווייטער זיך פערהאלטען מאקטיש און אביעקטיוו. אלע אינטערעסאנטען אינאפהענגיג פון זייער נאציאנאליטעט אדער רעליגיעזער שטעלונג דארפען בעהאנדעלט ווערען גלייך.

פון דעם העפליכען בענעהמען זיך מיט'ן פובליקום מאכט די דירעקציע אבהענגיג אוואנסען אדער הלוואות פאר די בעאמטע.

בעראטונגען פון דער מאנדאט-קאמיסיע

גענף, (י. ט. א.) די מאנדאט-קאמיסיע ביים פעלקער-בונד האט אויף איהרע ווייטערע זיצונגען בעהאנדעלט דעם בעריכט פון דער ענגלישער אדמיניסטראציע אין 1928 אין מאנדאט-לאנד מאנמאניקא ערקלערונגען וועגען דער לאגע אין לאנד האט געגעבען דער הויך-קאמיסאר ...

מוסאליני לטובת יודישע וואוילטעטיגע אינסטיטוציעס

רוים, (י.ט.א.) דער איטאליענישער דיקטאטאר מוסאליני האט איבערגעגעבען פערשידענע יודישע וואוילטעטיגע אינסטיטוציעס אין איטאליע א סומע פון 50,000 ליר, וועלכע ער האט בעקומען פון א דעלעגאציע פון דער יודישער קהלה אין טורין צו זיין דיספאזיציע.

בלוטיגע שלאכט פון רומענ. זשאנדארמעריע
מיט א באנדע פון 60 באנדיטען.

בוקארעשט, 14 (ספ. טעל.) עהערנעכטען האט די זשאנדארמעריע אטאקירט א לאגער פון 60 באנדיטען, וועלכע געפונען זיך אונטער דער אנפיהרונג פון דעם בעוואוסטען באנדיט קאקאזא און אפערירען ארום קאנסטאנץ.

ס'איז געקומען צו א פארמעלער שלאכט. דער ערשטער אנגריף פון די זשאנדארמען איז אפגעשלאגען געווארען דורך די באנדיטען דורך פייער פון ביקסען און האנד-גראנאטען, אזוי אז די זשאנדארמען האבען זיך געמוזט צוריקציהען און פערשטארקען זייער אפטיילונג. אבער אויך ביים צווייטען אנגריף האט זיך נישט איינגעגעבען צו כאפען אפילו איינעם פון די באנדיטען. איין זשאנדארם איז דער'הרג'עט געווארען און איינעם פערוואונדעט. איין זשאנדארם איז פערלוירען געווארען און ס'איז פארהאן א מורא, אז ער איז אריינגעפאלען אין געפאנגענשאפט פון די באנדיטען.

בעת די באנדיטען האבען זיך צוריקגעצויגען האט מען אין זייער לאגער געפונען גרויסע זאפאסען אמוניציע, לעבענסמיטעל, געוועהר און עטליכע דער'הרג'עטע באנדיטען.

טשארלי טשאפלין אין א"י

ירושלים, (י.ט.א.) ווי עס ווערט מיטגעטיילט, זאל דער בעריהמטער קינא-ארטיסט טשארלי טשאפלין אין אויגוסט ה. י. בעזוכען ארץ-ישראל.

פראקוראר פערלאנגט פאר הוגא סטינעס
8 חדשים טורמע און 100 טויזענד מארק שטראף

בערלין, 14 (ספ. טעל.) אין דעם פראצעס געגען הוגא סטינעס האט היינט דער פראקוראר פערלאנגט, אז דער אנגעקלאגטער מאגנאט הוגא סטינעס זאל פערמשפט ווערען אויף 8 חדשים טורמע און 100 טויזענד מארק שטראף.

הוגא סטינעס ווערט אנגעקלאגט פאר מאכען פערשידענע שווינדעל געשעפטען דורך וועלכע ס'זענען שטארק געשעדיגט געווארען די אינטערעסען פון דער דייטשער רעגירונג.

13 מיליאן זל. שטראף
סענסאציאנעלער אורטייל אין קראקא

קראקא, 14 (טעלעפאניש). נעכטען איז דא פערעפענטליכט געווארען דער אורטייל געגען דעם סוחר פרענקעל פון ביליץ און אנדערע, וועלכע זענען אנגעקלאגט געווארען אין פערשידענע פינאנץ-פערברעכענס. דער הויפט-בעשולדיגטער פרענקעל איז פערמשפט געווארען אויף 13 מיליאן זלאטים שטראף און 6 חדשים ארעסט. 7 שטייער-בעאמטע זענען בעשטראפט געווארען אויף טורמע פון 6 חדשים ביז א יאהר.

הערבערט סעמיועל
אין ראט פון דער יודישער-אגענץ

ירושלים, 14 (טעלעגר. דורך י.ט.א.) הערבערט סעמיועל זאל בעשטימט ווערען אלס מיטגליד אין ראט פון דער יודישער אגענץ, ווי מ'גיט איבער זאל הערבערט סעמיועל האבען מסכים געווען אנצונעהמען דעם מאנדאט.

נאך 20 יאהר קהלה-וואהלען אין טשערנאוויץ

טשערנאוויץ, (י.ט.א.) דעם 14-טען ה. ח. זענען דא פארגעקומען וואהלען צו דער יודישער קהלה. שוין העכער 20 יאהר, אז אין דער טשערנאוויצער קהלה זענען קיין וואהלען נישט פארגעקומען. די קהלה-פערוואלטונג איז שוין העכער 20 יאהר בעשטימט געווארען פון די רעגירונגען, וואס האבען זיך גראד געפונען ביי דער מאכט. דער אינטערעס פאר די איצטיגע וואהלען איז דעריבער זעהר א גרויסער.

גאנצע צעהן פארטייען טרעטען ארויס אין וואהל-קאמף, צווישען די הויפט-פארטייען געפונען זיך די אלגעמיינע ציוניסטען, „מזרחי", „בונד" און דער פעראייניגטער ציוניסטיש סאציאליסטישער בלאק פון די „פועלי-ציון" און „צעירי-ציון".

א בוך וועגען דער מינדערהייטען-פראגע

פאריז, (י.ט.א.) אין פערלאג „רוקא" איז די טעג ארויס פון דרוק א בוך פון ד"ר נ. פיינבערג א. נ. די מינדערהייטען-פראגען אויף דער שלום-קאנפערענץ 1919/1920 און די יודישע אקציע לטובת דער אינטערנאציאנאלער מינדערהייטען-שוץ. ד"ר נ. פיינבערג איז איינער פון די בעסטע קענער פון די מינדערהייטען-פראגע אויפ'ן פארום פון פעלקער בונד. אין זיין בוך האט ד"ר פיינבערג צונויפגעקליבען אלע פעלקער-בונד-מאטעריאלען אין דער פראגע פון מינדערהייטען-שוץ מיט בעזונדערע בעריקזיכטיגונג פון דער יודישער פראגע אויפ'ן געביט פון פעלקער-בונד-ענינים פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור און האט בעת דעם לעצטען מאדרידער קאנגרעס פון די פעלקער בונד-ליגעס צוזאמען מיט ה' לעא מאצקין רעפרעזענטירט די ארץ-ישראל-ליגע פון פריינד פון פעלקער-בונד.

א שוידערליך-טראגישער קרבן פון קריזיס
ווארשאווער יודישער סוחר ווארפט זיך פון 4. שטאק און ווערט דערהרגעט

ווארשא, (טעלעפאניש). מיט 4 יאהר צוריק האט שלמה גאלדוואסער געגרינדעט א וואלנונג אויף גענשא 20 און האט אנגעהויבען האנדלען מיט מאנופאקטור און פורהאנגען.

דער לעצטער מבול פון פראטעסטען האט געבראכט דעם יונגען סוחר פאר א קבצן. ער האט אלץ פערלוירען און איז געבליבען שטארק הינטערשטעליג. אלס 29-יעהריגער יונגערמאן האט שוין גאלדוואסער איינגאנצען פערלוירען די עקזיסטענץ-מעגליכקייטען און די ענערגיע צום קאמף האט זיך ביי איהם אינגאנצען אויסגעשעפט.

די פערצווייפלטע לאגע האט אריינגעבראכט גאלדוואסער'ן אין א נערווען-ערשיטערונג, וועלכע האט זיך כסדר פערשטארקט און פערערגערט. לעצטענס האט זיך גאלדוואסער'ס צושטאנד אזוי פערערגערט, אז מען האט זיך אנגעהויבען שרעקען פאר א קאטאסטראפע.

די איינציגע רעטונג פאר'ן קראנקען איז געווען איבערצופיהרען איהם אין א רוהיג ארט, וואו ער זאל פערגעסען וועגען דער קאטאסטראפאלער לאגע. קיין געלד מיטלען אויף ארויסצושיקען איהם זענען שוין אבער נישט געווען.

מיט איינינע טעג צוריק האט דער פאטער צוגענומען גאלדוואסער'ן צו זיך אין דער וואוינונג אויף מוראנאווע 56, כדי ער זאל זיך געפינען כאטש א פאר וואכען ווייטער פון דער גענשא. דאס האט אבער ווייניג געהאלפען. שבת ביום האלב דריי בייטאג בעת אלע שטוב-מענשען מענשען זענען געשלאפען האט זיך שלמה גאלדוואסער אויפגעהויבען פון בעט האט אויפגעמאכט דעם פענסטער פון 4-טען שטאק, און איז ארויסגעשפרונגען.

דער אומגליקליכער איז געפאלען אויפ'ן שטיינערנעם ברוק און האט זיך צושמעטערט דעם קאפ מיט די ביינער.

אין א האפנונגסלאזען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל, וואו ער איז געשטארבען.

נאך א קרבן
די סיבה — ארימקייט

ראדנא, 14. (טעלעפאניש דורך יט"א). אין שטעטעל בושעוטאטשקא, וואהלין, איז בעגאנגען זעלבסטמארד דורך אויפהענגען דער 35-יעהריגער יוד גערשטיין. די סיבה פון זעלבסטמארד איז די קריטישע מאטעריעלע לאגע.

א יוד — אמעריקאנער אמבאסאדאר אין בערלין

ניו-יארק, 14 (טעלעגר. דורך י.ט.א.) פון א גוט אינפארמירטער קוועלע טיילט מען מיט, אז דער בעקאנטער יודישער פינאנסיסט מעיער זאל שוין די נאהענטסטע טעג בעשטימט ווערען אלס אמעריקאנער אמבאסאדאר אין בערלין.

אין ענגלאנד פעהלט וואסער

לאנדאן, 14 (ספ. טעל.) צוליב דער טריקעניש אין די לעצטע וואכען האט אין עטליכע פראווינצען אנגעהויבען צו פעהלען וואסער. די אדמיניסטראטיווע מאכט האט אויפגעפאדערט די בעפעלקערונג צו זיין זעהר שפארזאם ביים בענוצען וואסער.

30 דעלעגאטען פון ארץ-ישראל
אויפ'ן סאציאליסטישען יוגענד-קאנגרעס אין וויען.

וויען, 14 (י.ט.א. טעלעגראפיש) צום אינטערנאציאנאלען קאנגרעס פון דער סאציאליסטישער יוגענד, וואס קומט איצט פאר אין וויען זענען געקומען 30 דעלעגאטען פון ארץ-ישראל.

אויסשטעלונג פון "מארגענרויט"-שולען אין טשערנאוויץ

טשערנאוויץ, (י.ט.א.) דא איז פארגעקומען די פייערליכע עפענונג פון דער יעהרליכער אויסשטעלונג פון די עקספאנאטען, וואס ווערען אויסגעארבייט אין די פראפעסיאנעלע שולען פון יודישען ארבייטער-בילדונגס-פעראיין „מארגענרויט".

די אויסשטעלונג איז איינגעארדענט אין דעם קולטור-הויז פון „מארגענרויט" צו דער עפענונג זענען געקומען הונדערטער מענשען.

מאקדאנאלד וועט אפגעבען א וויכטיגע ערקלערונג
אויף דער סעפטעמבער-זיצונג פון דער פעלקער-ליגע

לאנדאן, 14 (ספ. טעל.) אויסערן-מיניסטער הענדערסאן האט נעכטען ערקלערט דער ענגלישער דעלעגאציע פון דער פעלקער-ליגע, אז דער פרעמיער מאקדאנאלד וועט אויף דער קומענדיגער סעפטעמבער-זיצונג פון דער פעלקער-ליגע אפגעבען אן ערקלערונג, וועלכע וועט האבען א גרויסע בעדייטונג אזוי גוט פאר ענגלאנד און אויך פאר אנדערע מיטגלידער פון דער פעלקער-ליגע.

מוטער וויל זיך נישט בעקענען צו איהר טאכטער

שווערע איבערלעבונגען פון א עלענד יודיש מיידעל

אין שטעטעל בושעושניצע, ביי ראַראָמסק, וואָס איז רעמאָלט אַנגעהערט צו פּיעטריקאָווער גובערניע און איצט געהערט זי צו דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע, האָט מיט 25 יאָהר צוריק חתונה געהאַט אַ פּאָר-פאָלק. ער איז געוועזן אַ יונגערמאַן אַ שניידער מיט'ן נאָמען בוכמאַן, זי אַ מיידעל פון קאַמינסק, אויך אַ שטעטעל פון לאָדזער וואָיעוואָדזטווע, וואָס געפינט זיך נישט ווייט פון פּיעטריקאָוו. דאָס פּאָר-פאָלק האָט אָפּגעלעבט אַ 5 יאָהר צייט, ביי זיי זענען געבוירען געוואָרען צוויי מיידעלעך פאָליע און מינדעל.

דאָס פּאָר-פאָלק האָט פאַר זיך ווי עס איז אויסגעשלאָגען פּרנסה, אָבער קיין שלום-בית האָט צווישען זיי נישט געהערשט, און ווען זיי האָבען צוזאַמענגעלעבט 5 יאָהר, האָבען זיי בעשלאָסען זיך צו גט'ן. מ'האָט זיך צוטיילט מיט'ן פערמעגען און אויך מיט די קינדער. דער פאָטער האָט צו זיך גענומען די 4-יאָהריגע פאָליע און די מוטער האָט גענומען זיך די 2-יאָהריגע מינדעל.

בוכמאַן האָט לאַנג נישט פערבראַכט אין פּוילען. ער האָט איבערגעלאָזט די קליינע פאָליע ביי זיין מוטער און איז אַוועקגעפאָהרען קיין ענגלאַנד. דאָרט האָט ער אין ליידס חתונה געהאַט, געהאַט מיט דער פרוי עטליכע קינדער.

געגאַנגען איז איהם נישט איבעריג גוט, דערווייל איז איהם די פרוי, מיט וועלכער ער האָט אין ענגלאַנד חתונה-געהאַט, אָפּגעשטאָרבען און ער איז פערבליבען אַן אַלמן מיט עטליכע קינדער. צום דריטען מאָל האָט ער שוין נישט חתונה געהאַט, וואוינט אין ענגלאַנד און ווערט פון צייט-צו-צייט געשטיצט פון זיינע קינדער.

בוכמאַנס גע'גט'ע פרוי, שרה, פון דערהיים אַבראַמאָוויטש, איז אויך נישט פערבליבען איינזאַם. זי האָט חתונה-געהאַט מיט אַ שניידער פון קאַמינסק, אַ געוויסער שוואַרץ, און איז מיט איהם און מיט איהר טעכטערל מינדעל, אַרויסגעפאָהרען קיין אַמעריקאַ.

שוואַרצ'ען איז גוט געגאַנגען אין פערלויף פון עטליכע יאָהר האָט ער זיך אין אַמעריקאַ אַרויפגעשלאָגען, געוואָרען אַ פערמעגליכער מענש. און וואוינט איצט אין דער שטאָט דעטראָיט. מינדעל האָט זיך ערצויגען צוזאַמען מיט זיינע קינדער, און ווען זי איז געוואָרען אַ כלה-מיידעל, האָט מען איהר חתונה-געמאַכט און איצט איז זי זעהר פערמעגליך.

פאָליע איז געוואַקסען ביים פאָטערס מוטער, אין פּוילען, קיין מיטלען צום לעבען האָט זי נישט געהאַט און זי האָט געמוזט אַליין אָנהויבען צו פערדינען. איז זי געקומען אַן עלענדע קיין לאָדז און אָנגעקומען אויף אַ פּאָסטען.

ווען פאָליעס מוטער איז אַוועקגעפאָהרען, האָט זי דאָ איבערגעלאָזט איהרע פאָטאָגראַפיעס. דאָס איז געווען די איינציגע טרייסט, וואָס פאָליע, די לעבעדיגע יתומה האָט געהאַט, אַז זי איז נישט פון אַ שטיין געבוירען. ווען פאָליע איז אַלט געוואָרען אַ 20 יאָהר זענען איהרע בעקאַנטע איבעראַשט געוואָרען פון דער געוואַלדיגער ענליכקייט, וואָס איז געווען צווישען איהר איצט און איהר מוטער, ווען זי איז געווען יונגער מיט 20 יאָהר. די ענליכקייט איז אַזאַ געוואַלדיגע, אַז ווען נישט די קליידונג, וואָלט מען געקענט מיינען אויף דער מוטער, אַז דאָס איז פאָליע.

שרה אַבראַמאָוויטש, האָט געהאַט ברידער אין קאַמינסק, און זיי וואוינען איצט אויך אין אַמעריקאַ. פון די בריף, וואָס זיי שרייבען, האָט פאָליע זיך דערוואוסט דעם אַדרעס פון איהר מוטער און צו איהר אָנגעשריבען אַ בריף. זי האָט אָבער קיין ענטפער נישט בעקומען, האָט מען איהר געראַטען, אַז זי זאָל זיך ווענדען צום פרויען-שוץ-פעראיין נאָך הילף.

דער פרויען-שוץ-פעראיין האָט געפּרובט דורך זיינע פערבינדונגען אויסצוזוכען די מוטער און עס איז געלונגען. אָבער פאָליעס מוטער, שרה אַבראַמאָוויטש, עקס-פרוי בוכמאַן און איצט שוואַרץ האָט ערקלערט, אַז זי האָט אין פּוילען נישט קיין קינדער און זי קען נישט פאָליען.

אַזוי-אַרום איז די עלענדע פאָליע, וועלכע לעבט מיט דער טרייסט, אַז ערגעץ אויף יענער זייט ים האָט זי אַ מוטער און אַ שוועסטער. געוואָרען נאָך עלענדער, נאָך איינזאַמער. פאָליע איז שוין אַ מיידעל, וואָס איז ראוי לחופּה. די מוטער, וואָס וואוינט אין אַמעריקא און איז אין דער לאַגע איהר צו העלפען קען און מאָר נישט שפּילען מיט איהר קיין ברוגז. ס'איז דאָך אייגען בלוט און פלייש. די מוטער און די שוועסטער, דער מוטערס ברידער, איהרע פעטערס מוזען זיך אָפּרופען און פאָליע, וואָס איז צוויי ענדרלעג יאָהר געוואַקסען עלענד און איינזאַם, מוז ענדליך צוריקגעפינען איהר מוטער.

די פּרעכטיגע זומער-קאָלאָניע פאַר קינדער

פון א בעזוך אין דער וויטמינער אַנשטאַלט פון „טאָז“

איינע פון די נוצליכסטע, אָנגעזעהענסטע אינסטיטוציעס ביי אונז אין שטאָט, איז אָהן ספק דער „טאָז“ וועלכער פערשפּרייט זיין טעטיגקייט אויף פערשידענע געביטען. איינס פון די בעדייטענדסטע ארבייטען פון „טאָז“ זענען די זומער-קאָלאָניעס פאַר שוואַכע קינדער. די מוסטערהאַפטע קאָלאָניעס ווערען שוין דורך „טאָז“ געפיהרט אין משך פון 8 יאָהר און זייט דעמאָלט ווערען זיי אַלץ פערגרעסערט און פערפאָלקאָמט לויט די פינאַנציעלע מעגליכקייטען.

דער לאָדזער יודישער געזעלשאַפט איז די דאָזיגע אינסטיטוציע נישט אַזוי שטאַרק בעקאַנט און דעריבער איז דער אינטערעס צו איהר געווען נישט דער, ווי די זומער-קאָלאָניעס האָבען דאָס פערדינט. די פערוואַלטונג פון „טאָז“ האָט דעריבער זעהר גוט געטון, ווען זי האָט איינגעלאַדען אויפ'ן אָרט פון דער קאָלאָניע אין „קזשיזשובקע“ פאָרשטעהער פון דער היגער געזעלשאַפט, כלל-טוער און פּרעסע.

דאָס, וואָס די געסט האָבען געזעהען אין די קאָלאָניעס, שטייגט ווירקליך איבער אַלע ערוואַרטונגען, אויף אַ זעהר גרויסען שטח גרינגערינגעלט מיט טרוקענעם וואַלד, געפינען זיך 3 בנינים, וואו די קינדער אויף דער זומער-קאָלאָניע האַלטען זיך אויף. אין די בנינים געפינען זיך קודם כל אַ עס און שלאָף צימערען פאַר די קינדער, וואַש-צימערען, ביבליאָטעק, אַפּטייק, צימער'ען פאַר'ן פּערזאָנאַל, קאַנצעלאַריע, פּראָוויאַנט-צימער און קוך.

די זאַלען גרויסע, ליכטיגע, לופטיגע און ביז גאָר ריינע. אין יעדען ווינקעל שמעקט פון ציכטיגקייט און זאָרגפעלטיגקייט מיט ליבע און ענערגיע פון די וועלכע בעשעפטיגען זיך אַרום און מיט די קינדער. די קינדער, וועלכע האָבען די זכיה געשיקט צו ווערען אין די קאָלאָניעס (פון 5,000 קאַנדידאַטען, ווערען אַרויסגעשיקט, צוליב מאַנגעל אין פינאַנציעלע מיטלען, קוים 800) בעקומען 5 מאָל גוט עסען, ווערען זעהר גוט געפלעגט און ס'קומט זיי צו דורך דעם חודש, וואָס זיי געפינען זיך דאָרטען, דורכשניטליך פון אַנדערהאַלבען ביז 4 קילאָ. די קינדער פיהלען זיך פריי מיט זייערע ערציהערינס, שטיפען, לאַכען און זינגען, דערביי ווערען די קינדער אַבסאָלוט נישט געשטערט אין דער שפּראַך, מיט וועלכער זיי ווילען זיך בענוצען.

דער זומער ווערט פערטיילט אויף 4 סעזאָנען, יעדער סעזאָן דויערט אַ חודש צייט און אויף יעדען סעזאָן, ווערען אַרויסגעשיקט צו 200 ביז 210 קינדער, יונגלעך און מיידלעך.

דער בודזשעט פון די זומער-קאָלאָניעס בעטרעפט 47 טויזענד זלאָטיס. אויף דעם גיט די לאָדזער וואָיעוואָדזטווע 6 טויזענד זלאָטיס. די צענטראַלע אין וואַרשאַ 2000 זלאָטיס, פון די קינדער 10 טויזענד זל., פערוויילונגען און אָפּצייכנונגס טאָג 5 טויזענד זל. און כמעט דאָס איבריגע מוז זיך די געזעלשאַפט אַליין שאַפען. ווען מען נעהמט אָבער אין בעטראַכט, אַז דאָס אַרויסשיקען 800 יודישע קינדער אויף די זומער-קאָלאָניעס איז נאָר אַ טראָפּען אין ים אין פערגלייך מיט דער אומגעהויערער צאָהל שוואַכע און קראַנקע קינדער, וועלכע דאַרפען אַ טראָפּען לופט, ווי א פיש דאַרף וואַסער, קומט מען צו דער איבערצייגונג, אַז די גלייכגילטיגקייט פון דער לאָדזער יודישער געזעלשאַפט צו דער דאָזיגער אומגעהויער וויכטיגער אינסטיטוציע, איז נישט מוחל-צו-זיין. עס האַנדעלט זיך וועגען געזונד פון אונזער צוקונפטיגען דור און די מענשען, וועלכע לעגען אַוועק אַזוי פיל אַרבייט אויפ'ן געביט פון די זומער-קאָלאָניעס, דאַרפען אונבעדינגט בעקומען אַלעמענס אונטערשטיצונג.

וועגען די דאָזיגע פּראָבלעמען האָבען אויפ'ן אָרט גערעדט פיגורען פון „טאָז“ ד"ר גאָלדמאַן, ד"ר וואָלפסאָן, סט. יאַראָשינסקי, אינזש. לעבענהאַנט און דירעקטאָר מ. בראָדעריזאָן.

מיט דעם אויספלוג האָבען אָנגעפיהרט די פערוואַלטונגס-מיטגלידער פון „טאָז“ די ה"ה קאַבעקער, אמזעל און ד"ר שוואַלבע.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

מאָנטאָג, 15 יולי

12.05 וואַרשאַ: קאָנצערט פון גראַמאָפאָן-מוזיק. 16.30 וואַרשאַ: קאָנצערט פון גראַמאָפאָן-מוזיק. 18.00 פּויזען: נאָכמיטאָג - קאָנצערט. 20.05 ווילנאַ: רעציטאַציע-אָווענד 20.30 וואַרשאַ: מאַצאַרט-אָווענד, קאָמפּאָזיציע פון „דאָליבאַ שווייצאַרסקאַ“. 22.05 וואַרשאַ: קאָמוניקאַט פון פ.אַ.ט. 22.45 וואַרשאַ: טאַנץ-מוזיק.

19.00 ווינען: „אַ נאַכט אין ווענעדיג“, אָפּערעטקע פון יאָהאַן שטראוס. 19.15 פּראָג: „דער פּעלדשער פון באַגדאַד“, קאָמישע אָפּערע פון קאָרנעליוס. 20.00 לאַנגענבערג: קאָנצערט פון כאָר, סאָליסטען און קאַמער-אָרקעסטער. 20.10 שטוטגאַרט: סימפאָנישער קאָנצערט. 21.00 בערלין: קאַמערמוזיק-קאָנצערט. 21.40 ברעסלוי: קאָנצערט פון מאָדערנער פראַנצויזישער מוזיק.

נעכטיגע רינג-קאַמפּען אין צירק

דער נעכטיגער טאָג פון רינג-קאַמף-טורניר אין צירק האָט געגעבען פאָלגענדע רעזולטאַטען: פּאַשאַף האָט בעזיגט וויינורא אין 5 מינוט. גאַרקאָוויענקאָ האָט אין 36 מינוט בעזיגט פּעטראָוויטש'ן דורך אַ דאָפּעלטען נעלסאָן, שטעקער האָט בעזיגט אָרלאָוו'ן אין 29 מינוט.

יודיש טעאַטער אין פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאַן.

2 לעצטע געזעגנונגס-פאָרשטעלונגען

פון דער בעריהמטער סוברעטין און געזאַנגס-ליבהאַבער

וויערא קאַניעווסקא

און פּאָול ברייטמאַן

מיט'ן אנטייל פון מאַקס בריז.

היינט, מאָנטאַג, דעם 14-טען יולי ד. י., 9 אַ זייגער אין אָווענד

צו ביליגע פּרייזען פון 50 גר. ביז 2 גילדען

וויערא קאַניעווסקא אין איהר ליבלינגס-ראָל אַלס

דאָס חזנ'דל

אין 3 אַקטען פון שטיינבערג. ראָל „חזנ'דל“ — וויערא קאַניעווסקא; ראָל „דוד“—פּאָול ברייטמאַן.

דינסטאַג, דעם 16-טען, 9 אין אָווענד פּרייזען פון 80 גראָשען ביז 3 גילדען

אונאָפּרופליך לעצטע געזעגנונגס=פאָרשטעלונג

ריידעלע פון יאַפאָ

אין 3 אַקטען פון סיגאַל. „ריידעלע“—וו. קאַניעווסקא; „ראַבערט“—פּאָול ברייטמאַן. צום שלוס: אַ ראַנדעוואו מיט וויערא קאַניעווסקא אונטערן נאָמען: „ס'ווילט זיך!“ אויסגעפ. פון וויערא קאַניעווסקא מיט אנסאַמבל

עס נעמט אנטייל דאָס גאַנצע פּערסאָנאַל.

אַדמיניסטראַטאָר: מ. אַרנוואַלד. מוזיקאַלישער לייטער: ל. זעלמאַן.

בילעטען צו בעקומען אין דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

אַכטונג! אָווענד-פּרייזען פון 80 גר. ביז 3 זל.; נאָכמיטאָג פון 50 גר. ביז 2 זל.

ספּאָרט-בעוועגונג.

„טוריסטען“-„פּאַגאָן“ 1:3 (1:0)

דער נעכטיגער אַרויסטריט פון „פּאַגאָן“ אין לאָדז איז אויסגעפאַלען בעדייטענד בעסער, ווי דאָס ערשטע מאָל געגען ל.ק.ס. און הגם זיי האָבען פערשפּילט צו די טוריסטען אין פערהעלטניש פון 3:1, האָבען זיי דאָך בעוויזען, דאָס זייער פאָרם האָט זיך אין פערגלייך פון אָנהויב סעזאָן אַ סך פערבעסערט, יעדאָך דאַרפען זיי נאָך אַ סך צו קעמפען, בכדי זיך צו פערזיכערען אַן אָרט אין דער „ליגע“.

ביידע מאַנשאַפטען זענען צום נעכטיגען מעטש אַרויסגעטרעטען מיט זייער בעסטען צוזאַמענשטעל. באַלד פון אָנהויב פון שפּילען דערצילט „פּאַגאָן“ אַ קליינע איבערמאַכט, וועלכער שפּילט מיט'ן ווינד, די „טוריסטענ"ס פערטיידיגונג שטעהט אָבער אויף איהר הויך און צוקלאַפּען זיכער „פּאַגאָנ"ס אַלע אַנגריפען. שנעל געהט אָבער איבער די איבערמאַכט צו די „טוריסטען“, וועלכע נוצען נישט אויס גינסטיגע געלעגענהייטען צו ערצילען טויערן, אין פערלויף פון דער גאַנצער ערשטער האַלבער צייט איז דאָס שפּילען מיט קליינע אויסנאַהמען אַן אָפּענס און ווערט געפיהרט זעהר ווייך די „טוריסטען“ זענען נאָך ווייזט אויס אונטער'ן איינדרוק פון די אויסלענדישע קלובען און שפּילען מיט'ן סיסטעם פון קורצע פּאַסינגען. אין דער 34-טער מינוט בעקומט „פּאַגאָנ"ס אַנגריף דעם באַלעם פון איהר לויפער-רייהע און פון איהר בליק-שנעלע אַנגריפען ערצילען זיי דאָס ערשטע טויער פון טאָג.

אין דער צווייטער העלפט פיהרט שוין אינגאַנצען מיט'ן שפּילען די „טוריסטען“, וועלכע קימען זעהר אָפט צום געגנערס טויער, אָבער די אַנגרייפער פערלירען זיך ביים פערענדיגען די אַקציעס הגם „פּאַגאָנ"ס פערטיידיגער זענען אַ שוואַכער טייל פון דער מאַנשאַפט. אין דער 11. מינוט שיסט אַלעשעווסקי אויף „פּאַגאָנ"ס טויער דער טויערמאַן קלאַפּט דעם באַלעם אָפּ אָבער בליק-שנעל לויפט אונטער מיכאַלסקי 2 און ערצילט דאָס אויסגלייכס-טויער פאַר די „טוריסטען“. דאָס שפּילען ווערט פון דער צייט נאָך לעבעדיגער. די „טוריסטען“ פיהרען אַדורך שאַרפע אַנגריפען און פראַנקוס פערגרעסערט דעם רעזולטאַט אויף 1:2 דורך אַ שעהנעם קאָפּ-שטויס פון מיכאַלסקי'ס אַ צענטער. „פּאַגאָן“ רייסט זיך אויף, וויל ענדערן דעם רעזולטאַט אָבער די „טוריסטינ"ס פערטיידיגונג שפּילט אויסגעצייכנט און לאָזען נישט קומען צום וואָרט „פּאַגאָנ"ס אַנגריף. די „טוריסטען“ פערשלאָפען אָבער אויך נישט די צייט מיט איינע זייערע אַנגריפען פערגרעסערט נאָך הערמאַנס דעם רעזולטאַט אויף 1:3, וועלכער האַלט זיך שוין ביז ענדע.

ריכטער ה' שניידער — גוט.

נעכטיגע רעזולטאַטען פון די „ליגע“-קאַמפּען אין פּוילען

קראָקאָ, 14 (טעלעפאָניש).

„ווימלאַ“ — „I. פוסבאַל-קלוב“ 1:2

היינט האָט דאָ געשפּילט די היגע „ווימלאַ“ מיט דעם „1. קאַטאָוויצער פוסבאַל-קלוב“ וועגען דער מייסטערשאַפט פון פּוילען. געזיגט האָט „ווימלאַ“ נאָך אַ שווערען קאַמף אין פערהעלטניש פון 1:2.

וואַרשאַ, 14 (טעלעפאָניש).

„גאַרבאַרניאַ“ — „וואַרשאַוויאַנקאַ“ 3:4

דאָ האָט די קראָקעווער „גאַרבאַרניאַ“ בעזיגט אין אַ „ליגע“-קאַמף די היגע „וואַרשאַוויאַנקאַ“ אין רעזולטאַט פון 3:4.

לעמבערג, 14 (טעלעפאָניש).

„ל.ק.ס.“ — „טשאַרני“ 3:3

דער היינטיגער „ליגע“-קאַמף אין לעמבערג צווישען „טשאַרני“ און „ל.ק.ס.“ האָט זיך פערענדיגט מיט אַ רעמיס-רעזולטאַט פון 3:3.

וועלקע-היידוקי, 14 (טעלעפאָניש)

„רוך“ — „פּאָלאָניאַ“ (וואַרשאַ) 2:1

אַ שיינעם נצחון האָבען דאָ אָפּגעהאַלטען די וואַרשעווער „פּאָלאָניאַ“ שלאָגענדיג אין אַ „ליגע“-קאַמף פון פּוילען אין פערהעלטניש פון 1:2.

פּויזען — קראָקאָ 1:2

דער צווישען-שטעטישער פוסבאַל-מעטש צווישען פּויזען און קראָקאָ האָט זיך פערענדיגט מיט'ן נצחון פון פּויזען אין פערהעלטניש פון 1:2.

„ביען“ — „פּאַגאָן“ 2:6 (1:1)

„קדימה“ — „אָרלע“ (זגערזש) 2:2

„ווידזעוו“ — „טוריסטען“ (רעז.) 1:2

„וו.ק.ס.“ — „ל.ק.ס.“

דער מעטש צווישען די 2 מאַנשאַפטען איז נישט צושטאַנד געקומען, מחמת „וו.ק.ס.“ האָט זיך צום מעטש נישט געשטעלט.

די אונבעריהרליכקייט פון וואוינונג

(לויט'ן נייעם קאדעקס פון שטראף-פראצעדור)

○ דער וויכטיגסטער פראבלעם פון די היינ-טיגע רעכטליך-קאנסטיטוציאנעל איינגעארדנטע מלוכות איז דער אופן, ווי אזוי צו באשיצען די שוץ פון פערזענליכער און געזעלשאפטליכער פריי-הייט פון בירגער.

די אידעי פון אן'עפענטליכער גאראנטיע פון בירגערס פערזענליכער אומבעריהרליכקייט, עקזיס-טענץ, און ענטוויקלונגס-מעגליכקייט האט צום ער-שטען מאל בעקומען א געזעצליכע סאנקציע טייל-ווייז אין דעם אזוי-גערופענעם גרויסען ענגלישען פרייהייטען-טשארטער, טיילווייז אין דער אמעריקאנער רעקלאראציע פון רושעפערסאנען און הויפטזעכליך אין דער פראנצויזישער רעקלאראציע פון מענשען רעכט.

מיט דער קולטוריזאציע און רעמאקראטיזאציע פון דער געזעלשאפט פערשטארקען זיך גלייכצייטיג די מענשליכע פרייהייטס-שטרעמונגען און עס פער-מעהרען זיך אויך כסדר זייערע רעכטס-פאדערונ-גען, אזוי אז אין איצטיגען מאמענט זענען פיל פון זיי שוין רעאליזירט און געווארען דער חוט השדרה פון די קאנסטיטוציעס פון כמעט אלע רעכטליך-גע-ארדענטע מלוכות.

אויך אין אונזערער מלוכה-קאנסטיטוציע פון 17-טען מערץ 1921 פערנעהמט די שוץ פון פער-זענליכע, געזעלשאפטליכע, סאציאל-עקאנאמישע און פאליטישע רעכט פון די בירגער א זעהר בכבודיגע ארט.

אין היינטיגען ארטיקעל וועלען מיר זיך אפ-שטעלען אויסשליסליך נאר אויף דער אזוי-גערופע-נער פערזענליכער פרייהייט פון בירגער, וועלכע איז גאראנטירט דורך די ארטיקלען 97 און 100 פון אונזער קאנסטיטוציע און וועלכע ווערט קאנ-קרעט פרעציזירט אין נייעם קארעקס פון דער שטראף-פראצעדור.

קודם כל וועלען מיר בעהאנדלען די פראגע וועגען אומבעריהרליכקייט פון אונזער דירה אדער קאר-רעספאנדענץ, אדער פערשטענדליכער גערערט, ווי אזוי זענען מיר רעכטליך געשיצט פון הויז-רעוויזיעס, דערביי מוז בעמערקט ווערען, אז אין דעם פרט איז אין רעכטליכען הינזיכט א גרויסער אונטערשיד, צי די הויז-רעוויזיע ווערט דורכגעפיהרט ביי טאג, צו ביי נאכט.

לויט דער פראנצויזישער קאנסטיטוציע (ארט. 76) קאר ביינאכט קיין שום מאכט, אפילו א גע-ריכטס-פעראררנונג נישט איבערטרעטען די שוועל פון א פריוואט-הויז. סיידען לויט'ן פערלאנג עווענ-טועל מיט דער הסכמה פון בעל-בית אדער אין פאל פון אן'אלגעמיינער סכנה (פייער, פערפליי-צונג א. א. וו.)

אין ענגלאנד האט די פאליציי אפילו בייטאג אויך נישט קיין רעכט אריינצודרינגען אין א פרי-וואט-וואוינונג, נישט קוקענדיג דערויף, האס זי איז דערצו געריכטליך בעפאלמעכטיגט סיידען עס האנדעלט זיך וועגען פארפאלע, א מערדער אדער ענטדעקען א מארה.

די קאנסטיטוציעס פון די איבעריגע מערב-אייראפעאישע מלוכות בעשיצען שוין אין א בעדייטענדען שוואכערער מאס די אומבעריהרליכקייט פון בירגער'ס דירה.

וואס שייך די פערהעלטנישען ביי אונז אין פוילען אויף דעם ראיאנגעביט, זענען זיי נאך גאר ווייט פון יענעם אידעאלען מצב, אין וועלכען עס געפינט זיך ענגלאנד אדער אפילו פראנקרייך.

אמת, אויך אונזער קאנסטיטוציע (ארטיקעל 100) ווי שוין דערמאהנט, גאראנטירט אין פרינציפ די אומבעריהרליכקייט פון אונזער וואוינונג; די ווייטערדיגע אויסנאהם-בעשטימונגען פון זעלבען אר-טיקעל, אז „דאס צושטערן דאס דאזיגע רעכט דורך אריינדרונגען אין זיין וואוינונג, דורכפיהרען א הויז-רעוויזיע, צונעהמען פאפירען אדער אנדערע זאכען, א חוץ ווען עס האנדעלט זיך וועגען אויספיהרען א דרינגענדען בעפעהל פון דער אדמיניסטראטיווער מאכט, געשטיצט אויף א ספעציעלער געזעצליכער פעראררנונג, קאן נאר פארקומען לויט א פאר-שריפטליכער פאדערונג פון דער געריכט-מאכט" שוואכען אבער שוין אפ אין א געוויסער מאס די אבסאלוטקייט און הייליגקייט פון אט דעם דאר-מאהנטען גאראנטירטען אומבעריהרליכקייט-פרינציפ.

דער נייער קארעקס פון דער שטראף-פראצעדור וועלכע וועט רעאליזירען און איינפיהרען אין דער געריכטליכער טאג-פראקטיק דעם זעלבען קאנ-סטיטוציאנעל-גאראנטירטען פרינציפ פערשמעלערט נאך אין א געוויסער מאס די אנערקענטע אומבע-ריהרליכקייט.

פונקט ווי די פראנצויזישע געזעצגעבונג שיצט אויך אונזער נייער קארעקס פון דער שטראף-פרא-צעדור דעם בירגערס דירה, פון הויז-רעוויזיעס ביי-נאכט פיל זיכערער און בייטאג שוין בעדייטענד שוואכער.

לויט'ן ארטיקעל 144 קאן א שטוב-רעוויזיע דורכגעפיהרט ווערען ביינאכט (פון 9 אווענר ביז 7 אין דער פריה), נאר אין דרינגענדע פאלען און נעמליך, ווען ס'געהט אין א פערברעך, פאר וועלכען די פערפליכטענדע געזעצען זעהן פאר תפיסה אויף א טערמין פון 6 חדשים, אדער ס'דראהט נאך א ארבערע שטראף; רעסגלייכען אין אלע רעסטאראנט אפענע עפענטליכע לאקאלען און אויך אין די לא-קאלען, וועלכע זענען בעקאנט פאר ערטער, וואו ס'פערזאמלען זיך פערברעכער אדער ס'ווערען בע-האלטען אפשטאמענדע פון פערברעכענס זאכען אנדערע, וואו ס'ווערט געטריבען פראסטיטוציע אדער וואו ס'קומען פאר האזארד-שפילען.

רעגירונג בייטאג בכדי צו פערהאלטען די בע-הייזען פון דער שולד אדער די געגענשטאנד פון פערברעך עווענטועל וואס, וועלכע דארפען קאנ-פיסקירט ווערען (בראנפען, כשארין, קאנטראבאנ-רע א. א. וו.) איז ערלויבט דורכצופיהרען א שטוב-רעוויזיע נישט נאר בלויז ביי די פערזאנען וועלכע זענען פערדעכטיגט אין בעגאנגען דעם פערברעך, נאר אויך ביי די פערזאנען, און אויף די ערטער, וואו די איינענטליכע פערברעכער וואלטען זיך אויפ-האלטען אדער די אביעקטען פון פערברעכען דאר-פון זיך געפונען.

אהן אונטערשיד, צי ס'האנדעלט זיך וועגען טאג אדער נאכט-רעוויזיע מוז אומבעדינגט גע-מאלדען ווערען עם בעל-בית פון דער וואוינונג, וואו די רעוויזיע ווערט דורכגעפיהרט ווערען, זע-נען איינענטליכען צוועק פון דער געפלאנטער רעווי-זיע און ער דארף גלייכצייטיג אויך אויפגעפאדערט ווערען בייצוואוינען די רעוויזיע.

אין פאל פון זיין אבוועזענהייט מוז א געלא-דען ווערען צו אסיסטירען בעת דער רעוויזיע מינ-דעסטענס 1 דערוואקסענער פון זיין שטוב-מענ-שען אדער שכנים.

ווינאלד די שטוב-רעוויזיע פיהרט דורך נישט קיין אויספארשונגס-ריכטער אדער אנדערע גע-ריכטס-פארשטעהער, מוז דעם בעל-בית פון דער דירה פארגעשטעלט ווערען א שריפטליכע פעראר-דנונג פון דער געריכטס-מאכט דורכצופיהרען אזא רעוויזיע.

אין דעם מאמענט ווערט דערמאנט ווערען דער 2-טער פונקט פון 150 ארטיקעל פון נייעם קארעקס פון אונזער שטראף - פראצעדור, לויט וועלכען אין דרינגענדע פאלען, ווען די רעווידירענדע מאכט איז נישט ביכולת פארצושטעלען קיין בעפעהל פאר דער רעוויזיע, מוז זי זיך תיכף ווענדען אין געריכט ווע-גען א בעשטעטיגונג פון דער רעוויזיע און די רא-זיגע רעציזיע מוז ווערען איבערגעגעבען דעם בעל-בית פון דער רעווידירטער וואוינונג אין משך פון 48 שעה נאך דער רעוויזיע.

פונקט, ווי אין ציטירטען 150 ארטיקעל פיהרט אויך ארויין אין אונזער שטראף-פראצעדור דער ארטיקעל 153 פינקט 2 א פאזיטיווע נאוואַ-אויף דעם געביט נעמליך: איבער צוגענומען די קוו-סט-אגירטע זאכען האט נישט קיין ריכטער, מוז תיכף אויף דער אקט פון דער סעקוועסטרא-ציע בעשטעטיגט ווערען דורכ'ן געריכט אויפ'ן זעלבען אופן, ווי אן'אהנגעריכטליכען בעפעהל דורכגעפיהרטע רעוויזיע.

בכלל איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז אין פרט פון די פערפליכטענדע כללים ביים דורכפיה-רען א רעוויזיע האט זיך אין געוויסע פאלען די רעכטליכע לאגע פון בירגער אין פערגלייך מיט די אלטע פערהעלטנישען בעדייטענד פערערגערט.

אזוי צב"ש האבען לויט'ן 358 ארטיקעל פון אלטען אוסטאוו אומבעדינגט געמוזט אנוועזענד זיין בעת א רעוויזיע א חוץ א דער וואקסענער פערזאן פון די הויז מענשען אויך עדות.

דאגעגען דער ארטיקעל 149 פון נייעם קא-דעקס פאדערט דא נישט די אסיסטענץ פון עדות בעת א רעוויזיע, נאר בענוגענד זיך בלויז מיט דער אנוועזענהייט פון בעל בית פון דער רעווי-דירטער וואוינונג.

לויט'ן ארטיקעל 367 פון אלטען אוסטאוו האבען אלע קוועסטיאנירטע זאכען, וועלכע האבען געדארפען צוגענומען ווערען, אומבאדינג פריהער געמוזט געוויזען ווערען די אסיסטירענדע עדות און אלע איבעריגע אנוועזענדע בעת דער רעוויזיע פערזאנען. דער 151 ארטיקעל פון ניי-עם קאדעקס דאגעגען באשווערט נישט די רעווי-דירענדע מאכט מיט אזא פליכט נאר אנערקענט פאר גענוגענד דאס ארויסגעבען אויף די פער-האלטענע געגענשטענדען א געהעהנליכע קוויטי-רונג און דאס אויך נאר לויט'ן פערלאנג פון איי-גענטימער.

דעסגלייכען זענען אויך ניי די בעשטימונגען פון 154 ארטיקעל, וועלכע פערפליכטען ארויסצו-געבען דער מאכט די געזוכטע פערדעכטיגע גע-גענשטענדען. אמת, אויך דער ארטיקעל 368 פון אלטען אוסטאוו האט דערצו פערפליכטעט, האט ער אבער נישט פארגעזעהן, אזעלכע שארפע שטראף-סאנקציעס פאר די פערזאנען, וועלכע וועלען זיך נישט צופאסען צו דער אויפפאדערונג פון דער רעווידירענדער מאכט.

לויט'ן דערמאנטען 154 ארטיקעל פון נייעם קאדעקס קאן דאס געריכט די פערזאנען, וועלכע ווילען ניטווילינג נישט אוועקגעבען די געזוכטע געגענשטענדען, וואס דארפען זיך ביי זיי זיכער גע-פונען, הגם די דורכגעפיהרטע רעוויזיע האט זיי נישט אויסגעפונען, בעשטראפען מיט 5 הונדערט זלאטעס פיינעקונצעל מיט 2 וואכען ארעסט.

קוים וויל דער בעטרעפענדער פערזאן אויך צום צווייטען מאל נישט אפגעבען די געזוכטע זאכען, קאן דאס געריכט פערדאפלען די שטראף-סאנקציעס.

אימאפהענגיג פון די אויסגערעכענטע שטראף-פען קאן דאס געריכט אזא איינגעקשנ'ען פע-זאן פעראררנען תיכף צו ארעסטירען אין האלט א הם אזוי לאנג כל זמן ער וועט נישט אויסדריי זיין גרייטקייט באלד אויסצופיהרען דעם בעפ פון דער מאכט, אלענפאלס נישט לענגער, ווי חודש. בכלל קאנען אבער אזעלכע רעפרעסיוו אנגעצוואנדען ווערען נאר לגבי די יעניגע פערז נען, וועלכע בעהאלטען אויס פערברעכערישע כעו, דאגעגען אליין זענען זיי אויסער יעד חשד אין בעצוג צים פערברעכען גופא. מען אבער נישט ארויפלייגען קיין שום שטראף-סא ציעס אויף פערזאנען, וועלכע זענען אליין דעכטיג אין בעגיין דעם איינענטליכען פערבו און אויך נישט אויף זיין קרוב'ס דירה און נאהנג משפחה. דיזעלבע כללים וועלכע פערפליכטען הויז, גילטען אויך ביי פערזענליכע רעוויזיעס.

י. אינפעלד.

די טראגישע ירידה פון געוו. פראנצויזישען מיניסטער קלאץ

פרטים פון דעם סענסאציאנעלען פראצעס אין פאריז

פון די דעפעשען ווייסט מען שוין, אז דער געוועזענער פראנצויזישער פינאנץ-מיניסטער קלאץ איז פערמשפט געווארען אויף צוויי יאהר טורמע פאר אויסשטעלען טשעקען פאר וועלכע ער האט נישט געהאט קיין דעקונג.

איצט געפינען מיר אין „פאריזער היינט" פאל-גענדע שילדערונג פון פראצעס, וואס כאראקטע-ריזירט קלאץ'ס טראגעריע.

אין דער 11-טער קארעקציאנעלער קאמער פון פאריזער טריבונאל איז פארגעקומען דער פרא-צעס פון געוועזענעם סענאטאר, פינאנץ-מיניסטער אינערן-מיניסטער, און אלטען אדוואקאט ושאן-לואי קלאץ.

קלאץ האט אין דעם פאליטישען לעבען פון פראנקרייך אמאל געשפילט א גרויסע ראלע. ער איז געווען אן'אלטער פארלאמענטאריער, מיט א 30-יעהריגען סטאזש. פערציג יאהר איז ער געווען אדוואקאט. אין משך פון זיין לאנג - יעהריגער פארלאמענטארישער טעטיגקייט איז ער זיבען מאל געוועזען פינאנץ-מיניסטער, איין מאל אינערן-מי-ניסטער, עטליכע מאל אויסגעארבייט דעם מלוכה-בודושעט, פון פראנקרייך. געווען איינער פון פראנק-רייכס דעלעגאטען אויף דער ווערסאלער קאנפער-רענץ, אונטערגעשריבען דעם ווערסאלער אפמאך, וועגען די אמעריקאנער סטאקען (קריגס-מאטער-יאלען), און זיינע נעגנער פון די לינקע פארטייען האבען נישט איינמאל פון דער פארלאמענטס-טריבונע און אין פערשידענע פאליטישע פאלע-מיקעס דערמאהנט די בעריהמטע ווערטער פון קלאצ'ן: „דייטשלאנד וועט צאהלען!" ער איז גע-ווען א מענש פון רעכטע איבערציינונגען און האט ווי אלע רעכטע געהאלטען, אז דייטשלאנד איז די איינציגע שולדיגע אין דעם קריג און אז זי דארף צאהלען.

און אט דער מענש, וועלכער האט זיך אויפגע-הויבען אויף די העכסטע שטופען פון מאכט איז געזעסען אויף דער בעשולדיגונגס - באנק פאר'ן פאריזער טריבונאל פאר שווינדלעריי א. א. וו. ווי א פשוטער קליינער גנב...

א טראגישער סוף פאר א פאליטיקער און מלוכה-מאן...

*

וואס זענען די סיבות, וואס האבען איהם גע-שטויסען צו זיינע קלייגליכע מיאוסע מעשים? די סיבות זענען מענשליכע, איינפאכע. קלאץ איז תמיד געווען א ליידענשאפטליכער מענש. ער האט געהאט א גרויס פערמעגען פערשווענדעט עס און איז גע-גאנגען אלץ ווייטער און ווייטער אין אפגרונד פון זיינע ליידענשאפטען: פערד-געיעגען, פרויען, א-גנ-לאז און פרעהליך לעבען האבען איהם געשטויסען צו נוי. דאס וואס האט איהם סוף-כל-סוף געבראכט אהער. אויף דער בעשולדיגונגס-באנק. ער האט זיך שוין נישט געקאנט אפשטעלען און פערגעסען וועגען זיין נאמען, זיין לאגע א.א.וו. און ווען ער האט זיך געכאפט איז שוין געווען צו שפעט. די ער-שטע אנקלאגע האט מיטגעשלעפט א גאנצע רייה אנדערע און דער סקאנדאל איז שוין געווארען צו גרויס.

אמת, די אנקלעגער האבען צוריקגעצויגען זיי-ערע אנקלאגעס, זיי זענען ענטשעדיגט געווארען און דער פראצעס געהט אהן א ציווילען מאהנער, אבער קלאץ'ס קאריערע איז שוין פערענדיגט אויף אייביג...

*

דער זאל איז נישט געפאקט, ווי מען האט עס געקאנט ערווארטען. א סך דאמען, אדוואקאטען, סתם נייגעריגע. נישטא דער גרויסער עולם פון די גרויסע פראצעסען. צי איז דאס דער זומער שול-דיג, אדער אפשר וויל פאריז שאנעווען דעם אמא-ליגען מלוכה-מאן און וויל איהם נישט אפטון קיין שפיכת דמים...

קלאץ ווערט אריינגעפיהרט פון צוויי פאליציי-אינספעקטארען. ער זעצט זיך אויף דער באנק פון די „פרייע אנגעקלאגטע". קלאץ איז אן אנ-גע-קעלען אנצוג; זיין פנים איז מיד, אלט, און די אויגען ברענט א שוואך פייערל.

אויף דער אדוואקאטען-באנק זיצט אנרי טא-רעם און ושאלי. די באנק פון דער ציווילער בעשול-דיגונג איז פוסט.

דער פרעזידענט דערמאהנט די גאנצע אפערע און זאגט:

— „ביז'ן 1926 זענט איהר געווען א מענש מיט א גרויסער סיטואציע. אבער אין 1927 און 1928 ווערט איהר שוין אן אנדער מענש. איהר שרייבט אונטער טשעקען אהן דעקונג, פעלשט וועקסלען אויף פערשידענע נעמען, א.א.וו. דער טריבו-נאל פערשטעהט נישט דעם איבערברוך וואס מיט אייך איז פלוצלונג געשעהען"...

בשעת דער פרעזידענט רעכענט אויס די פאק-טען דערמאנט די נעמען, די סומעס פון די פעל-שונגען (אויף העכער 2 מיליאן) ענטפערט קלאץ רוהיג:

„עס איז ריכטיג!"

אבער ווען ער דארף געבען ערקלערונגען ווערט ער אביסעל אויפגערעגט.. .נישט לייכט איהם הפנים צו ערקלערען אזעלכע זאכען, באלד אבער פאסט ער זיך און רעדט אביסעל רוהיגער.

— „איך האב געזעהען אין וואס פאר א שווע-רע לאגע איך בין און האב ביסלעכווייז אנגע-הויבען אויסצוצאהלען מיינע בעלי חובות. אבער ווען די פראגע וועגען מיר איז געשטעלט געווא-רען אין סענאט און מען האט געוואלט ביי מיר אפנעהמען מיין פארלאמענטארישע אונבעריהרליכ-קייט — דאן האט מיר ארומגענומען אן'אימה, א פאניקע... מיין גאנצער קרעדיט איז מיטאמאל גע-גאנגען געבראכען. איך בין געווען אדוואקאט פערציג יאהר צייט, אפיציעלער מלוכה-מאן"...

קלאץ ווערט זעהר אויפגערעגט. די עראינערונ-גען זענען שווערע

— „איך האב תיכף אנגעגעבען זיך אין רעז-מיסיע. איך האב נישט געוואלט, אויף דעם מלוכה-מאן קלאץ זאל פאלען א פלעק. איך האב געוואלט קומען אהער אלס פריוואטער מענש"...

דער פרעזידענט שטרייכט אונטער די לעצטע ערקלערונג פון קלאץ.

*

די אויפגאבע פון דעם פראקוראר איז זעהר א שווערע. ער זאגט עס טאקע אליין אין זיין רעדע

„מיט גרויס אויפרעגונג טרעט איך היינט צו מיין חוב. איך מוז רעדען וועגען א געוועזענעם סענאטאר, מיניסטער, אדוואקאט. א מענש וואס האט געשפילט א גרויסע ראלע נישט נאר אין דער געשיכטע פון פראנקרייך, נאר אין דער וועלט-געשיכטע און וואס איז היינט געפאלען אויפ'ן דנא פון אפגרונד"...

ער פאדערט א שטרענגע שטראף.

עס רעדט טארעס, ער שטרייכט אונטער נערוועזישקייט פון קלאץ'ן. זיין טעמפעראמענט. קלאץ האט געפיהרט א דאפעלטען לעבען. פון איין זייט א פאליטיקער, א מלוכה-מאן, פון דער אנדער זייט א וועלטליכען לעבען. קלעמאנסא האט זיך פלוצלונג פון איהם אפגעריסען און ער געבליבען ווי אהן א רודער. ער ווארפט זיך קארטען שפיל...

טארעס דערמאהנט אנדערע ביישפילען פון דער געשיכטע פון גרויסע מענער, וואס האבען זיך פערנומען מיט שפילען און בעט א מילדע שטראף.

—=:§:=—

ווילט איהר!!!

זיך אסעקורירען אויף לעבען, פייער, גנבה, זהבר גינסטיגע בע-קוועמע פאר אייך בעדינגונגען

קלינגט תיכף אן

טעלעפאן 12-50

אין דער פערזיכערונגס-ביורא פון

מרדכי חיים רומקאווסקי

105 קילינסקיעגא 105

איהר ווערט זאפארט בעזוכט ווערען, רעעל און פונקטליך בעהאנדעלט

פערזוימט נישט!

טיכטיגע אגענטען קענען זיך מעלדען

15 יולי 1929

„נייער פאָלקסבלאַט"

15 יולי 1929

פון דער גערעטעניש
איז אָפּהענגיג די ישועה

אונזערע סאַנאַציע־רעגירער ווערען וואָס ווייטער אַלץ פּראַקטישער און זענען שוין געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז וואָס ווייניגער מען האָט צו טון מיט דער עפענטליכקייט — אַלץ געזונדער. די לעצטע רעדעס פון די סאַנאַציע־רעגירער בימי באַרטעל האָט דער סאַנאַציע געקאָסט גענוג רפּי־געלד מען האָט צוגעזאָגט הרים וגבעות און דערנאָך נישט געקענט אימשטאַנד דאָס ממלא צו זיין.

שווייגט אונזער רעגירונג, שווייגען די מיניסטאָרען, שווייגט די פּאָליטיק.

און דער סיים? ער שווייגט אויך אָבער שוין געצוואונגענערהייט. ער וואָלט שוין דווקא געוואָלט זאָגען, אָבער דערווייל הענגט איהם אַ שלאָס אויפ'ן מויל און אַזוי לאַנג וועט דאָס הענגען, ווי לאַנג דאָס וועט זיין דער ווילען פון מאַרשאַל פּילסודסקי. דער סיים איז די גאַנצע צייט אויף בעצאָהלטען אורלויב.

אָבער נישט אויף אורלויב געפינט זיך אונזער עקאָנאָמיש־ווירטשאַפטליך לעבען, וועלכער ווערט כסדר שווערער אין לאַנד. די שטייער־מאַשין וויל נישט געהן אויף אַ רגע אין אורלויב, מען לאָזט נישט דעם בירגער אַ רגע פערגעסען זיך, אַז ער האָט כסדר צו צאָהלען און צו צאָהלען און פונוואַנעט איז נישטאָ. אָנשטאָט פּראָטעסטירטע וועקסלען אויף 76 מיליאָן אין יאַנואַר האָבען מיר שוין אין מאַי געהאַט פּראָטעסטען אויף 113 און האַלבען מיליאָן. פון 356 טויזענד וועקסלען פּראָטעסטירטע אין יאַנואַר האָט די צאָהל שוין דערגרייכט אין מאַי איבער 514 טויזענד, און אין יוני האַלטען מיר שוין ביי כמעט דאָפּעלט. די ציפערען פאַר יוני ווייזען אַז אין יולי וועלען זיי נאָך מעהר שטייגען, אַזוי אַז פון יאַנואַר ביז יולי ד. ה. במשך אַ האַלב יאָהר קאָן מען פערצייכענען אַ הונדערט פּראָצענטיגע פערערגערונג אין אונזער פּויליש עקאָנאָמיש־ווירטשאַפטליכען לעבען.

וואָס דאָס בעדייט פאַר אונזער האַנדעל, מלאָכה, ווירטשאַפט, פּראָדוקציע און אַרבייטערשאַפט איז גענוג קלאָר. די לאַגע איז גענוג קאַטאַסטראָפאַל און זאָגט נישט פאָראויס אַפילו קיין ביסעל בעסערונג אויף דער נאָהענטער צוקונפט.

אמת, די רעגירונג זוכט ווי ס'איז מיטלען מיט אַנדערע ווייטיגע וועגען צו פערבעסערען די לאַגע, גיט זיך איהר נישט איין צו בעקומען אַ גרעסערע אַמעריקאַנער הלואה, זוכט זי כאָטש צו שליסען קאָנצעסיע־אָפּמאַכען מיט אַמעריקאַנער פירמעס, ווי זאָלען פּראָדוקטיוויזירען דאָס לאַנד. אַזאַ קאָנצעסיע־אָפּמאַך איז נאָר־וואָס געשלאָסען געוואָרען מיט אַמעריקאַנער פינאַנץ־קאָנצערן האַרימאַן פאַר אַ סומע פון פינפאונצוואַנציג מיליאָן דאָלאַר צו עלעקטריפיצירען פּוילען. מען קאָן נאָך נישט וויסען ווער ס'האָט געמאַכט אַ בעסערען געשעפט. צי דער אַמעריקאַנער ביזנעסמאַן צי די פּוילישע רעגירונג.

די איינציגע האָפנונג בלייבט איבער אויף דער גערעטעניש, פון וועלכע מען ריכט זיך אויף דער ישועה, וועט זיין תבואה און אין לאַנד וועט איינפליסען אויסלענדישע וואַלוטע, וועלען זיך אפשר די פינאַנצען פערבעסערען.

ס'איז איצט אורלויב־צייט ביי אונזערע פּאָליטיקער. בלויז איין געביט קאָן נעבעך, נישט פערגינען זיך קיין אורלויב: דאָס איז דער עקאָנאָמיש־ווירטשאַפטליכער געביט...

א. י.

קאמף געגען אנטיסעמיטיזם אין רוסלאנד
יודישע קאָלאָניעס פערפלייצט מיט הונדערטער דעלעגאַטען פון רוסישע אַרבייטער און „רויטע אַרמייצעס"

מאָסקווע, (י.ט.א.) עקסקורסיעס פון הונדערטער אַרבייטער און רויטע־אַרמייצעס אין די יודישע קאָלאָניעס איז אַ נייער מיטעל, וואָס די סאָוויעטישע מאַכט בענוצט אין קאַמף געגען אַנטיסעמיטיזם.

די יודישע קאָלאָניעס אין קרים און אויף אוקראינע זענען איצט פערפלייצט טעגליך מיט צענדליגער דעלעגאַציעס פון פאַבריקען, מיליטערישע אָפּטיילונגען, און שולען וואָס ווערען געשיקט פון אַלע טיילען פון ראַטען־פערבאַנד כדי צו זעהן מיט זייערע אייגענע אויגען ווי אַזוי די יודען אַרבייטען אויף די פעלדער אַלס פּויערים. די דאָזיגע דעלעגאַציעס וועלען נאָכהער דאַרפען אַרויסטרעטען אויף גרויסע מאַסען־פערזאַמלונגען און איבערגעבען זייערע איינדריקען פון די קאָלאָניעס, אַפּעלירענדיג דערביי דעם בלבול, אַז יודען זענען נישט קיין אַרבייטענדער עלעמענט.

קאַרל ראַדעק, דער געוו. פיהרער פון דער לינקער טראָצקיסטישער אָפּאָזיציע, וואָס איז איצט שוין צוריק אין מאָסקווע, האָט אין אַ געשפּרעך מיט'ן קאָרעספּאָנדענט פון דער י"טא, ערקלערט, אַז ער קלויבט זיך אויך אַרויספאָהרען אין די קאָלאָניעס, כדי זעהען ווי אַזוי די יודען האָבען זיך איינגעאָרדענט.

אַ דעלעגאַציע פון פּויערים און אַרבייטער פון מאָסקווער געגענד איז איצט אָפּגעפאָהרען אין די יודישע קאָלאָניעס אויף צוויי וואָכען צייט. אַ צווייטע דעלעגאַציע פון פּויערים איז אויך אַרויסגעפאָהרען פון ווייס־רוסלאַנד, די אַרבייטער פון די פאַבריקען אין דנעפּראָפּעטראָווסק האָבען אויך אַרויסגעשיקט אַ דעלעגאַציע אין די יודישע קאָלאָניעס.

הונדערטער אַרבייטער פון פערשידענע טיילען אוקראינע האָבען די לעצטע טעג בעזוכט די יודישע קאָלאָניעס אין אָדעסער ראַיאָן. זייער רייזע האָט זיך פערענדיגט מיט אַ ברידערליכער דעמאָנסטראַציע אין די קאָלאָניעס, אין, וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט אויך נישט יודישע פּויערים פון די אַרומיגע דערפער.

די איינדריקען, וואָס די דאָזיגע מחנות דעלעגאַטען טראָגען אַרויס פון די יודישע קאָלאָניעס זענען זעהר גוטע. פיל פון די דעלעגאַטען זענען זיך מודה, אַז זיי אַליין האָבען אויך נישט געגלויבט אין דער פעהיגקייט פון יודען צו ווערען ערד־אַרבייטער, איצט אָבער, זעהענדיג די יודישע אַרבייט אויף די פעלדער, האָבען זיי זייער מיינונג געביטען.

„דאָס לאַנד פון סקעלעטען"
וועגען שקלאַפען־אַרבייט אויף דער אינטערנאַציאָנאַלער אַרבייטס־קאָנפערענץ

אין גענף האָט זיך די טעג פערענדיגט די צווייטע אינטערנאַציאָנאַלע אַרבייטס־קאָנפערענץ.

צווישען די פיל פונקטען אין דער קאָנפערענץ איז פערהאַן איינער, וועלכער פערדינט אָן שום ספק אויפמערקזאַמקייט. דאָס איז דער פונקט, וועלכער רעדט וועגען דער אָנווענדונג פון צוואַנג־אַרבייט, ד. ה. פשוט געזאָגט פון שקלאַפען־אַרבייט אין די קאָלאָניעס.

דורך אַ רייה אומשטענדען זענען די פיהרער פון דער אינטערנאַציאָנאַלער אַרבייטס־ביוראָ אין גענף געווען געצוואונגען אַוועקצושטעלען אין דער טאָג־אָרדענונג פון איהר היי־יאָהריגער קאָנפערענץ אָט די פראַגע. איינינע זאָגען, אַז שולדיג דערין זענען די דייטשען, וועלכע האָבען דורך דעם געוואָלט אַראָפּרייסען דעם פּרעסטיזש פון די לענדער, וואָס האָבען צווישען זיך פונאַנדער־געטיילט די אַמאָליגע דייטשע קאָלאָניעס. אַנדערע זאָגען, אַז דאָס האָבען זיך די „אַרבייטער־פאָרשטעהער" אין דער אינטערנאַציאָנאַלער אַרבייטס־ביוראָ דערשלאָגען, אַז די פראַגע וועגען די שקלאַפען־אַרבייט זאָל אַוועקגעשטעלט ווערען אין דער גאַנצער ברייט אויף דער טאָג־אָרדענונג פון גענפער קאָנפערענץ. ווידער אַנדערע, ווי, למשל, דער אָרגאַן פון דער פראַנצויזישער גרויס־אינדוסטריע „לא זשורנע ענדיסטריעל" זאָגט, אַז דאָ האָבען געווירקט בלויז קאָנקורענץ־מאָטיווען: איינינע מלוכות זענען פעראינטערעסירט צו בעגרעניצען די צוואַנגס־אַרבייט אין די קאָלאָניעס פון אַנדערע מלוכות, כדי לעצטע זאָלען נישט קאָנען פערקויפען זייערע קאָלאָניאַלע פּראָדוקטען ביליגער אויפ'ן וועלט־מאַרק.

ווי די זאַך זאָל נישט זיין, די וועלט האָט בעקומען אין משך פון עטליכע טעג אַ גלענצענדיגען ספּעקטאַקעל אין גענף. ווען פאָרשטעהער פון די „נישט־פעראינטערעסירטע" פעלקער (דאָס הייסט פון די, וואָס האָבען נישט קיין קאָלאָניעס, אָדער ווערען אַליין אונטערדריקט) האָבען געשילדערט די שוידערליכקייטען פון דער שקלאַפען־אַרבייט אין די קאָלאָניעס, און די פאָרשטעהער פון די אַנדערע, די פעראינטערעסירטע לענדער צוזאַמען, נאַטירליך, מיט זייערע „אַרבייטער פאָרשטעהער" האָבען אויפגעבראַכט פּראָטעסטירט געגען די דאָזיגע „אָנפאַלען".

די טעמע איז ווירקליך ווערט געווען די אויפרעגונג. ווי לעבעדיג זענען פאַר אונזערע אויגען דורכגעגאַנגען די בילדער פון דער „אָנפאַנגליכער אַקומולאַציע", די בלוטיגע מעטאָדען, וואָס ביז היינטיגען טאָג ווענדען אָן די אייראָפּעאישע קאָלאָניזאַטאָרען בנוגע די אָרט־געבוירענע איינוואוינער פון די קאָלאָניעס, וועלכע ווילען זיך נישט אָפּזאָגען פון זייער נאַטוראַל־ווירטשאַפט און זיך איינשפּאַנען אין דעם יאָך פון דער קאַפּיטאַליסטישער ווירטשאַפט.

אין די אינדישע אינדוסטריע־שטעט און פּלאַנטאַציעס, ווערען נישט אָפּגעהיט קיין שום פאָרזיכט־מיטלען ביי דער אַרבייט. אין די האָלענדישע קאָלאָניעס לעבען דורך מורא'דיגען פּיין 360 טויזענד שקלאַפען־אַרבייטער אין די פּלאַנטאַציעס. אין סאַמע צענטער פון „ציוויליזירטען" אויסלענדישען קוואַרטאַל אין שאַנכאַי אַרבייטען כינעזישע שקלאַפען־אַרבייטער. וויפיל זענען אומגעקומען 25 טויזענט נעגערס, וועלכע מען האָט, אַלס שקלאַפען, געצוואונגען צו בויען אַן אייזענבאַהן־ליניע אין פראַנצויזישען קאָנגאָ. די קאָלאָניע רואַנדאַ־אורונדי, וואָס געפינט זיך אונטער בעלגיעס מאַנדאַט־הערשאַפט ווערט גערופען „דאָס לאַנד פון סקעלעטען": אין משך פון'ם לעצטען יאָהר זענען דאָרט אומגעקומען ביי די צוואַנגס־אַרבייטען 60 טויזענט מענשען. אין די מדבריות פון דער קאָלאָניע אסיאם איז אויף די צוואַנגס־אַרבייטען פערפייניקט געוואָרען אַ מיליאָן מענשען. פאַר'ן רעזשים, וואָס הערשט ביי די דאָזיגע צוואַנגס־אַרבייטען, איז כאַראַקטעריסטיש די בעשטימונג פונ'ם פּאָרטוגעזישען קאָלאָניאַל־געזעץ, לויט וועלכען פרויען פונ'ם זעקסטען חודש אָן פון דער שוואַנגערשאַפט טאָרען נישט געשמיסען ווערען.

בשעת די דאָזיגע ענטהילונגען האָט געמאַכט דער דייטשישער פאָרשטעהער פּאָרטוועגלער, האָט אויף דער קאָנפערענץ געהערשט אַן אויסער געוועהנליך אויפגערעגטע שטימונג. דער פאָרזיצער האָט עטליכע מאָהל גערופען דעם רעדנער צו אָרדענונג. פּאָרטוועגלער האָט טאַקע געמוזט פערלאָזען די טריבונע, נישט האָבענדיג פערענדיגט זיין רעדע.

די דאָזיגע דראַמאַטישע מאָמענטען האָבען אָבער נישט געשטערט די בעקאַנטע האַרמאָניע און געמיטליכקייט, וואָס הערשט צווישען די פאָרשטעהער פון די „אַרבייט־געבער" און „אַרבייטס־נעהמער" אין גענף. שוין אין די ערשטע טעג פון דער קאָנפערענץ, גלייך נאָך די דראַמאַטישע עפּיזאָדען, האָט דער קאָרעספּאָנדענט פונ'ם פּאַריזער „טאַן" אויף אַזאַ אופן פאָרמולירט זיינע איינדרוקען פון דער קאָנפערענץ:

„די קאָלאָניאַלע וועלט, וועלכע האָט געקאָנט אַ געוויסען מאָמענט זיין אומאַנגענעם בעאונרוהיגט איבער דעם פּראָגראַם פון דער אינטערנאַציאָנאַלער אַרבייטס־קאָנפערענץ אין גענף, קאָן זיך איצט פולשטענדיג בערוהיגען... מען דאַרף צו ווענינ קאָנען די גענפער סביבה, כדי צו גלויבען אַז ס'איז אַזוי לייכט דאָרט אַרויסצורופען אַ שטורעם".

די פאָרשטעהער פון די קאָלאָניאַלע מלוכות און פון די אַרבייטס־געבער האָבען, נאַטירליך, געלייקענט שטיין און ביין די גאַנצע מעשה מיט דער שקלאַפען־אַרבייט. די צוואַנג־אַרבייט — האָבען זיי דערקלעהרט — ווערט אָנגעווענדעט בלויז צו „עפענטליכע צוועקען", וואָס דינען לטובת דער „אָרטיגער בעפעלקערונג גופא", און בכלל האָבען מלוכות, וואָס שפּילען די ראָלע פון „אַפּוטרופּסים" איבער דער אומציוויליזירטער בעפעלקערונג פון די קאָלאָניעס, נאָר איין ציל אין אויג: „דורך דער צוואַנג־אַרבייט צופיהרען די אָרטיגע איינוואוינער צו פרייער אַרבייט".

די פאָרשטעהער, וועלכע האָבען געהאַט אויפגעהויבען דעם שטורעם, האָבען זיך בעגרעניצט מיט'ן פאָרשלאַג אויסצואַרבייטען אַ פראַגע־בויגען וואָס וועט פונאַנדערגעשיקט ווערען אַלע פעראינטערעסירטע רעגירונגען, כדי אויפצוקלערען זייער בעציהונג צו דער צוואַנג־אַרבייט. נאָך די ערשטע עטליכע שטורעם־טעג איז די גאַנצע פראַגע, ווי עס פיהרט זיך, דערשטיקט געוואָרען אין אַ קאָמיסיע, וואָס האָט זיך פערנומען מיט דער אויסאַרבייטונג פונם פראַגע־בויגען.

ביים צונויפשטעלען די פראַגען צום פראַגע־בויגען איז די קאָנפערענץ געווען פאָרזיכטיג, כדי נישט צו רייצען די פעראינטערעסירטע. אַזוי האָט די קאָנפערענץ אָפּגעוואָרפען די פאָרשלאָגען פון איינינע דעלעגאַטען וועגען בעגרענצען דעם אַרבייטס־טאָג פון די קאָלאָניאַלע אַרבייטער, וועגען שאַפען אַן אינטערנאַציאָנאַלען קאָנטראָל־אָרגאַן ביי דער אַרבייטס־ביוראָ, וואָס זאָל אַכטונג געבען אויף דער צוואַנגס־אַרבייט און נאָך ענליכע פאָרשלאָגען.

נאָכדעם איז דער גאַנצער „פראַגע־בויגען" אָנגענומען געוואָרען. די ענטפערען ווערען דערוואַרט נישט פריהער, ווי אין אַ יאָהר אַרום. דאַן וועלען די בעקומענע ענטפערען „דורכגעאַרבייט" ווערען אין אַ רייה קאָמיסיעס און נאָך דער „דורכאַרבייטונג" פאָרגעשטעלט ווערען אַ נייער „אַרבייטס־קאָנפערענץ".

טרויער־פאָהנען אויף סינאַגאָגן און יודישע אינסטיטוציעס
אין בוקאַרעשט

בוקאַרעשט, (י.ט.א.) אויף דער זיצונג פון „קאָמיטעט צו קעמפען געגען דעם רעגירונגס־געזעץ־פּראָיעקט פון די קהלות" איז בעשלאָסען געוואָרען, אויסצוהענגען שוואַרצע פאָהנער אויף אַלע בוקאַרעשטער סינאַגאָגען און יודישע אינסטיטוציעס, אַזוי לאַנג ווי דער געזעץ־פּראָיעקט וועט בעטראַכט ווערען אין פּאַרלאַמענט.

אויך אין אַנדערע גרויסע שטעט פון רומעניען קומען פאָר יודישע מאַסען־פערזאַמלונגען אויף וועלכע עס ווערען אָנגענומען פּראָטעסט־רעזאָלוציעס געגען געזעץ־פּראָיעקט פון דער רעגירונג. אַזעלכע פּראָטעסט־מיטינגען זענען פאָרגעקומען אין קישינעוו, טשערנאָוויץ, קלויזענבורג און אַנדערע.

ניו־יאָרקער „דזשאינט"־פיהרער אין אייראָפּא

בערלין, (י.ט.א.) קיין אייראָפּא זענען אָנגעקומען דער עקזעקוטיוו־מיטגליד פון אַמעריקאַנער „דזשאינט דיסטריבושאָן" קאָמיטעט" דוד ברעסלער און דער גענעראַל־סעקרעטאַר פון ניו־יאָרקער דזשאינט־ביוראָ יוסף היימאַן. אין בערלין האָבען זיי אָבגעהאַלטען קאָנפערענצען מיט די אייראָפּעאישע פאָרטרעטער פון „דזשאָינט" און אַגראָ־דזשאָינט וועגען פערשידענע ענינים.

פון בערלין זענען ביידע אַמעריקאַנער דזשאָינט־פאָרשטעהער אָבגעפאָהרען קיין מזרח אייראָפּא, זיי האָבען בדעה צו בעזוכען ליטע, לעטלאַנד, פּוילען, רומעניען און טשעכאָסלאָוואַקיי. דער צוועק פון דער רייזע איז זיך בעקענען מיט די בעדערפניש ען פון די יודישע מאַסען און די באַטרעפענדע לענדער.

יודישע דעלעגאַציע פון אַרגענטינע אָנגעקומען קיין מאָסקווע

מאָסקווע, (י.ט.א.) דאָ איז אָנגעקומען אַ יודישע דעלעגאַציע פון ניין פּערזאָן, וואָס איז געשיקט געוואָרען אין ראַטען־פערבאַנד דורך דער אַרגענטינער אָרגאַניזאַציע „טראָקאָר", וואָס בעשעפטיגט זיך מיט העלפען די יודישע קאָלאָניזאַציע אין בירא־בידזשאַן.

צווישען דער דעלעגאַציע זענען אויך פאַראַן פאָרטרעטער פון די יודישע קאָלאָניסטען אין אַרגענטינע. די דעלעגאַציע וועט פון מאָסקווע אָפּפאָהרען אין די יודישע קאָלאָניעס פון קרים, אוקראינע און ווייס־רוסלאַנד.

—=:§:=—

Dr. med. J. Lubicz
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 41-46
קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער.
איינענע פּראַצאָווניע פון זעמטליכע אָרטאָפּעדישע
אַפּאַראַטען, ווי: וועלאַדקעס אויף פּלאַטפוסען, קינסט־
ליכע פיס, גאָרסעטען א. ז. וו. עמפּפאַנגט פון 5—7 אָוו.
צוריקגעקעהרט.

Dr. med.
S. Robinzon
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
פּעטריקאָווער 10, טעל. 31-86
בעהאַנדעלט פון 8—9½ פריה און פון 3½—4½ נאָכמ.

דאָס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט

15 מאָנטאַג — ז תמוז תרפ"ט — יולי
זון-אויפגאַנג 3.29
זון-אונטערגאַנג 7.53

פייערליכע ערעפענונג פון דער האַנדווערקער-קאַמער

די האַנדווערקער-דעלעגאַטען פון פאָלודניאָווא 4 זענען דעמאָנסטראַטיוו אַוועק

נעכטען זענען פאָרגעקומען די וואַהלען פון פרעזידיום און פערוואַלטונג פון דער האַנדווערקער-קאַמער אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע.

ווי בעקאַנט זענען קיין וואַהלען צו דער היגער האַנדווערקער-קאַמער נישט פאָרגעקומען, ווייל צווישען די פערשידענע גרופען איז געקומען צו אַ פערשטענדיגונג און ס'איז אַריינגעטראָגען געוואָרען בלויז איין ליסטע פון 30 פערזאָן.

לויט אַ צענטראַלען אָפּמאַך, וואָס איז געשלאָסען געוואָרען צווישען די האַנדווערקער-צענטראַלעס אין וואַרשאַ, האָבען געזאָלט איבעראַל פאָרקומען פערשטענדיגונגען אויף די ערטער און די יודישע האַנדווערקער זאָלען בעקומען ביז 40 פראָצ. פון די מאַנדאַטען. לויט'ן זעלבען אָפּמאַך איז אויך פאָראויסגעזעהען, אַז דער וויצע-פרעזידענט דאַרף זיין אַ יודישער און אַז ער ווערט געוועהלט לויט דער אָנווייזונג פון די יודישע מיטגלידער.

בעת עס זענען געפיהרט געוואָרען די אונטערהאַנדלונגען אין לאָדז, האָבען די קריסטליכע האַנדווערקער פאָרגעשלאָגען די יודען 11 מאַנדאַטען. די יודען זענען לכתחילה אויף דעם איינגעגאַנגען, אָבער בעת'ן בעשטימען די מאַנדאַטען, האָבען די יודישע האַנדווערקער פערלאַנגט פאַר זיך דעם מאַנדאַט פון די בעקער. די קריסטליכע האַנדווערקער פון דער „רעסורסא" האָבען דאַן פאָרגעשלאָגען, 12 מאַנדאַטען אָהן דעם בעקער, אָדער 9 מאַנדאַטע מיט'ן בעקער. די יודישע האַנדווערקער זענען מסכים געווען אויף 9 מאַנדאַטען, און די מאַנדאַטען זענען פערטיילט געוואָרען אויף פאָלגענדען אופן: 2 מאַנדאַטען פאַר דער צענטראַלע אויף וואַרשאַווסקאַ 5; 1 פאַר די שניידער, וואָס געהערען נישט צו קיין שום צענטראַלע און 6 פאַר דער האַנדווערקער-צענטראַלע, פאָלודניאָווא 4.

ווען דער טערמין פון די וואַהלען איז אַדורך און די ליסטע איז בעשטעטיגט געוואָרען, האָט מען אָנגעהויבען אונטערהאַנדלען וועגען די מיטגלידער אין פרעזידיום. אין גרופע האָט אַרויסגערוקט די קאַנדידאַטור פון ה' קאָזשמיערסקי אַלס וויצע-פאָרזיצער, דאַגעגען די גרופע פון פאָלודניאָווא 4, האָט אַרויסגערוקט די קאַנדידאַטור פון ה' סענדראָווסקי אַלס וויצע-פרעזעס און קאָזשמיערסקי אַלס פערוואַלטונגס-מיטגליד.

זעהט אויס, אַז אויך אין דער וואָיעוואָדזטווע האָט מען זיך גערעכענט מיט'ן געשלאָסענעם אָפּמאַך און ווען מ'האָט איינגעלאַדען די פאַרשטעהער פון די האַנדווערקער-קאַמער, האָט מען פערבעטען 3 קריסטליכע האַנדווערקער (וועלכע זענען טאַקע איצט געוועהלט געוואָרען אין דער פערוואַלטונג) און די ה"ה: קאָזשמיערסקי און סענדראָווסקי. ווען די קריסטליכע האַנדווערקער האָבען דערפיהלט, אַז די יודען זענען נישט איינינג, האָבען זיי זיך מיישב געווען און ערקלערט, אַז מעהר ווי איין אָרט אין פרעזידיום וועלען זיי פאַר די יודען נישט געבען און האָבען עס טאַקע דורכגעפיהרט.

די פערזאַמלונג האָט געעפענט דער לייטער פון דער האַנדעלס- און אינדוסטריע-אָפּטיילונג ביי דער וואָיעוואָדזטווע אינזש. פּאָסקאָווסקי. ער שטעלט פעסט, אַז ס'זענען אַנוועזענד 26 מיטגלידער פון 30, אויף אַ קוואָרום איז נויטיג 20. נישט אַנוועזענד זענען געווען אַ קריסטליכער מיטגליד, וועלכער האָט זיך פערשפעטיגט און 3 יודישע מיטגלידער: קאָזשמיערסקי, קאַליסקי און מאָשענבערג, וועלכע געפינען זיך אויף קוראַציע. צוליב דעם, וואָס קאַליסקי, וועלכער איז דער עלטסטער מיטגליד צווישען די אויסגעוועהלטע אין דער האַנדווערקער-קאַמער, איז נישט אַנוועזענד, ווערט פערבעטען אַלס פאָרזיצער ה' ל. קאַפּלאַווסקי.

נאָכדעם, ווי ס'ווערט בעשטעטיגט דער טאָגעס-אָרדנונג קומען פאָר די וואַהלען. אַלס פרעזידענט פון דער האַנדווערקער-קאַמער ווערט אויסגעוועהלט מיט 23 שטימען, דער פאָרזיצער פון דער פוילישער „רעסורסא", ראַטמאַן שוואַלקאָווסקי.

ביי די וואַהלען פון וויצע-פרעזידענט שלאָגט פאָר ה' שוואַרצבערג די קאַנדידאַטור פון סאַנדראָווסקי און ה' גאָלדבערג — די קאַנדידאַטור פון קאָזשמיערסקי.

ה' שוואַלקאָווסקי גיט איינינע אויפקלערונגען, נאָר ווען די יודישע מיטגלידער ווילען אַ וואָרט וועגען די קאַנדידאַטען, ערקלערט אינזש. פּאָסקאָווסקי, אַז אַ דיסקוסיע און אַגיטאַציע איז איבעריג.

גענען דעם טרעט אויס דער פוילישער ראַטמאַן קאָפּטשינסקי, און ווען זיין פּראָטעסט האָט נישט קיין פעולה, פאָדערט ער, אַז אין פּראָטאָקאָל זאָל איינגעשריבען ווערען, אַז קיין דיסקוסיע וועגען די קאַנדידאַטען איז נישט צוגעלאָזט געוואָרען. הערויף לייענט איבער ה' באַנדראָווסקי אַ קורצע דעקלאַראַציע אין נאָמען פון די יודישע מיטגלידער, פון דער האַנדווערקער-קאַמער, וועלכע גרופּירען זיך אַרום דער צענטראַלע פון פאָלודניאָווא 4. אין דער דעקלאַראַציע ווערט געפאָדערט, לויט'ן אָפּמאַך 2 ערטער אין דער לייטונג: פון אַ וויצע-פרעזידענט און פון אַ פערוואַלטונגס-מיטגליד. ענדליך קומען פאָר די וואַהלען. ה' קאָזשמיערסקי האָט בעקומען 18 שטימען און ה' סענדראָווסקי — 6. אַלס פּראָטעסט האָבען די יודישע ראַטמענער פון דער גרופע פאָלודניאָווא 4 פערלאָזט די זיצונג. נאָכדעם זענען אויסגעוועהלט געוואָרען 3 מיטגלידער אין דער פערוואַלטונג די ה"ה: יאַקוביעץ, קאָנאַרזשעווסקי און מאַשיצקי (אַלע קריסטען). דער קאַנדידאַט פון דער אָפּאָזיציע ה' קאַרטשינסקי האָט בעקומען 9 שטימען.

צוזאַמענפאָהר פון די קריסטליכע האַנדווערקער

איינצייטיג מיט דער פייערליכער ערעפענונג פון דער האַנדווערקער-קאַמער איז אין גרויסען זאַל פון דער „רעסורסע" פאָרגעקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון די האַנדווערקער אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע. אויפ'ן צוזאַמענפאָהר זענען אַנוועזענד געווען עטליכע הונדערט דעלעגאַטען. די ערעפענונגס-רעדע האָט געהאַלטען דער געוו. דעפּוטאַט שיבילאַ, וועלכער איז עהרען-פאָרזיצער פון דער „רעסורסע". ס'זענען אַנוועזענד געווען פאַרשטעהער פון דער וואָיעוואָדזטווע, איינינע דעפּוטאַטען און האַנדווערקער-טוער.

קהלה-פערוואַלטונג גענומען אורלויב

נאָר דערווייל מזכה געווען לאָדז מיט נייע 5 מורה-הוראות

(נעכטיגע שטורמישע זיצונג פון קהלה-פערוואַלטונג)

(—) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער קהלה-פערוואַלטונג. נאָכדעם ווי ס'איז בעשטעטיגט געוואָרען דער פּראָטאָקאָל פון דער פריהעריגער זיצונג, איז פאָרגעלייענט געוואָרען די ווענדונג פון וויצע-פאָרזיצער פון קהלה-ראַט ראַטמאַן מענדעלסאָן, אַז דער בודזשעט, וועלכער איז נישט בעשטעטיגט געוואָרען דורכ'ן קהלה-ראַט, ווערט צוריקגעשיקט צו דער פערוואַלטונג.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צו בעפולמעכטיגען דאָס פרעזידיום איבערצושיקען דעם בודזשעט דער אויפזיכטס-מאַכט צו בעשטעטיגען. דער פאָרשלאַג פון ראָזער זעלמאַנאָוויטש, אַז דער בודזשעט זאָל נאָך אַמאָל איבערגעשיקט ווערען צום קהלה-ראַט אויף צו בעשטעטיגען נאָך די פעריען, איז אַדורכגעפאַלען.

נאָכדעם איז פאָרגעלייענט געוואָרען דער פּסק-דין פון די מורה-הוראות פיינער, קרול און סעגאַל וועגען ענין מיט דער מקוה אויף זאַכאָדניאַ. אינ'ם פּסק-דין ווערט מיטגעטיילט, אַז צווישען דער קהלה מיט'ן פאַכטער ווילבערשטיין איז פערהאַן אַ קאָנטראַקט. ווייטער ווערט מיטגעטיילט, אַז ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען דאָס מיטגלידער פון ראַבינאַט האָבען געהייסען דעם פאַכטער פון דער מקוה ה' ווילבערשטיין, אַז ער זאָל אַדורכפיהרען אַ רעמאָנט אין דער מקוה און אַ קאָמיסיע פון דער קהלה-פערוואַלטונג האָט געהייסען דעם רעמאָנט מאַכען אויפ'ן חשבון פון דער קהלה.

די קהלה האָט אַן עקסמיסיע-אורטייל פון יאָהר 1921, אַזוי ווי ה' ווילבערשטיין האָט קוויטונגען פאַר דירה-געלד פון יאָהר 1923 איז דער עקסמיסיע-אורטייל נישט גילטיג. און די קהלה האָט נישט קיין רעכט איצט צו עקסמיטירען דעם ה' ווילבערשטיין.

ווייטער טיילען מיט די דערמאָהנטע מורה-הוראה, אַז זיי קענען אויספועל'ן ביי ה' ווילבערשטיין, אַז ער זאָל זיך אָפּזאָגען פון פאַכט בתנאַי, אַז די קהלה וועט איהם בעצאָהלען פאַר'ן רעמאָנט, וועלכען ער האָט געמאַכט און וועט איהם געבען פרנסה.

פרנס פליוואַצקי, וועלכער איז ביי דער דין-תורה אַרויסגעטראָטען מצד דער קהלה-פערוואַלטונג, שטעלט פעסט, אַז די גאַנצע צייט פון דער דין-תורה האָט ה' ווילבערשטיין וועגען קיין שום קאָנטראַקט מיט דער קהלה נישט דערמאָהנט און האָט אַזאַ קאָנטראַקט נישט געוויזען. קיינער וואָס אינטערעסירט זיך מיט דער ווירטשאַפט פון דער קהלה, ווייסט נישט וועגען עפּעס אַ גרויסען רעמאָנט, וואָס זאָל זיין געמאַכט געוואָרען אין דער מקוה. פערקעהרט יעדער זעהט, אַז דאָרט הערשט אַ גרויסער חורבן. ער שלאָגט פאָר צו בעשטימען אַ סעקוועסטראַטאָר און אַריינזעצען איהם אין דער מקוה.

נאָכדעם, ווי וועגען דער פראַגע זאָגען זיך אַרויס פרנסים מינצבערג און פרנס נייטאַן, ווערט בעשלאָסען זיך צו ווענדען צום ראַבינאַט מיט אַ פעסטשטעלונג, אַז קיין שום קאָמיסיע פון דער קהלה האָט נישט געהייסען מאַכען קיין רעמאָנטען אויפ'ן חשבון פון דער קהלה און אויך אָנפרעגען ביים ראַבינאַט ווער ס'האָט געהייסען מאַכען דעם רעמאָנט אין דער מקוה. ס'איז אויך בעשלאָסען געוואָרען, אַז אויך פרנס נייטאַן זאָל צוזאַמען מיט פרנס פליוואַצקי פערטרעטען די קהלה אינ'ם ענין פון דער מקוה.

נאָכדעם האָט פרנס אַרוו. הייצמאַן אָפּגעגעבען אַ בעריכט פון דער קאָמיסיע פאַר סאָציאַלער הילף.

ראָזער זעלמאַנאָוויטש האָט פאָרגעשלאָגען צו העכערען עטליכע פאָזיציעס. ווען זיינע פאָרשלאָגען זענען אָפּגעוואָרפען געוואָרען, האָט ער אַלס פּראָטעסט פערלאָזט די זיצונג.

דאַן איז מען איבערגעגאַנגען צו דער פראַגע וועגען בעשטימען 5 נייע מורה-הוראות. די פראַגע האָט רעפערירט דער וויצע-פאָרזיצער פון דער פערוואַלטונג פרנס בערגער, וועלכער האָט פאָרגעשלאָגען צו בעשטימען אַלס נישט עטאַטאָווע מורה-הוראות ר' הערשעל פישעל (אַנ'איידעם פון פערשטאָרבענעם מורה-הוראה ווינזאַפט) פאַר גייערס ראַיאָן; שלמה ברוך סאַכאַטשעווסקי, שלמה יאַקובאָוויטש (מיטגליד פון איצטיגען קהלה-ראַט), ה' לייביש ווייכסעלפיש און ר' משה ווייס פון סאָסנאָוויץ (דעם שוואָגער פון ראַדאָמסקער רבי).

אַרום דעם פאָרשלאַג האָט זיך ענטוויקעלט אַ הייסער וויכוח אין וועלכען ס'האָבען אַנטיילגענומען די פרנסים: נייטאַן, אַרוו. הייצמאַן, ציטרינאָווסקי א. אַנד.

די רעדנער האָבען אָנגעוויזען, אַז די בעשטימונג וועט נישט זיין רעכטליך, ווייל אַנגאַזשירען מורה-הוראה קען נאָר דער קהלה-ראַט.

מיט אַ בעזונדער שאַרפער רעדע איז אַרויסגעטראָטען פרנס ציטרינאָווסקי. ער האָט אָנגעוויזען, אַז ווען די אויפזיכטס-מאַכט האָט נישט בעשטעטיגט די פאָזיציע פאַר נייע 4 מורה-הוראות, האָט מען פאַר בעשטימט געהאַלטער פון די געלדער פון דער סאָציאַלער הילף-קאָמיסיע. די גאַנצע סאָציאַלע הילף קאָמיסיע ווערט אַ פיקציע. יעדע פאַר טעג הערט מען אויף אָנצונעהמען ביטעס. ביטעס ליגען נישט ערלעדיגטערהייט חדשים לאַנג. בעת זיין רעדע געברויכט פרנס ציטרינאָווסקי אַ שאַרפע וואָרט אויפ'ן אַדרעס פון פרעזעס, וועלכער נעהמט ביי איהם צו דאָס וואָרט. פרנס ציטרינאָווסקי רעדט אָבער ווייטער. דאָס וואָרט בעקומען לויט דער רייהע די פרנסים: בערגער, נייטאַן, פליוואַצקי און בעת זיי רעדען, רעדט אויך פרנס ציטרינאָווסקי וועלכער פערלאָזט אַלס פּראָטעסט די זיצונג.

עס ווערט בעשלאָסען צו אַנגאַזשירען 4 נייע מורה-הוראות. דאָס אַדורכפיהרען פונ'ם בעשלוס איז איבערגעגעבען געוואָרען דעם פרעזידיום. ס'איז אויך אָנגענומען געוואָרען דער פאָרשלאַג פון פרעזעס מינצבערג צוליב דעם, וואָס הרב לייווער איטשע מייזעל איז געשעהען אַנ'עוולה אָנצופרעגען איהם, צי ער איז מסכים אָנצונעהמען אַנ'אַמט פון אַ מורה-הוראה.

נאָכדעם איז בעשלאָסען געוואָרען צו ערקלערען פעריען אויף 2 חדשים. די לויפענדע אַרבייט און דאָס בעשטימען די דינסט פּראַגמאַטיק פון די אָנגעשטעלטע, וועט אויספיהרען דאָס פרעזידיום.

אויטאָ-קאַטאַסטראָפע

(—) שבת אין אָוונט איז אויף קאָנסטאַנטינער שאָסיי פאָרגעקומען אַנ'אויטאָ-קאַטאַסטראָפע מיט מענשליכע קרבנות. אַרום 5 אַ זייגער זענען פון קאָנסטאַנטין אין אַנ'אויטאָ צוריקגעפאָהרען די מעכאַניקער פון דער לאָדזער טעלעפאָן-סטאַנציע, וואָס האָבען דאָרט געאַרבייט. דער אויטאָ איז געלאָפען זעהר שנעל און ווען דער שאָפער האָט געוואָלט פערקערעווען דעם אויטאָ האָט ער זיך איבערגעקערט און צוגעדריקט די פּאַסאַזשירען. פאַרבייפאָהרענדיגע פּאַסאַזשירען האָבען בעמערקט די קאַטאַסטראָפע, אַרויסגעשלעפּט די פערוואונדעטע פון אונטערן אויטאָ און אַרויסגערופען די פּאָגאָטאָוויע. ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז אַלע 9 פּאַסאַזשירען מיט'ן שאָפער זענען פערוואונדעט. איינינע האָבען צובראָכענע הענד, פיס, צוגעדריקט דעם ברוסט-קאַסטען, צובראָכענע זשעבערס. די פּאָגאָטאָוויע האָט די פערוואונדעטע ערטיילט די ערשטע הילף און זיי אָפּגעפיהרט אין דער לעטשניצע פון דער קראַנקען-קאַסע.

טאָג-נאָטיצען

מען דאַרף שוין זאָרגען וועגען קוילען פאַר אָרימע

דער שווערער קריזיס, וועלכען מיר לעבען איצט איבער לעגט אַרויף אַ גרויסע פעראַנטוואָרטליכקייט אויף אונזערע געזעלשאַפטליכע טוער און אויף די אינסטיטוציעס וואָס פיהרען אָן מיט דער הילף פאַר דער נויטליידענדער בעפעלקערונג. די שווערע מאַטעריעלע לאַגע אין וועלכער עס געפינט זיך בפרט די לאָדזער יודישע אָרימקייט פאָדערט פון די לאָדזער געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס, אַז זיי זאָלען שוין איצט זיך פערטראַכטען אויפ'ן אופן פון הילף און שטיצע פאַר די אָרימע און אַרבייטסלאָזע יודען.

די אַרבייטסלאָזיגקייט ביי אונז אין שטאָט וואַקסט און ס'איז נישטאָ קיין אויסזיכטען, אַז זי וועט זיך צו ווינטער צו פערקלענערן. פערקערט, פיל פון זיי וואָס קומען נאָך איצט ווי ס'איז אַדורך, צי פון זייערע אַמאָליגע אָפּשפּאָרונגען, צי פון אַנדערע קוועלען וועלען ווינטער וואַהרשיינליך שוין נישט האָבען אויף אַדורכצוקומען און וועלען מוזען אָנקומען צו געזעלשאַפטליכע שטיצע.

צוויי יאָהר ווי אונזער קהלה פיהרט אַדורך אַקציעס פון פערטיילען קוילען. וועגען דער אַקציע פלעגט מען געוועהנליך אָנהויבען רעדען אין דעצעמבער און די פערטיילונג פון די קוילען פלעגט פאָרקומען ווען ס'פלעגט שוין ווערען וואַרים.

די קוילען פלעגען אַוועקגעקויפט ווערען אויף דער שנעל, מ'פלעגט פאַר זיי צאָהלען טייער און פערטיילען ווייט נישט אין דער בעסטער אָרדנונג און פון דער בעסטער קוואַליטעט. דעם פערגאַנגענעם ווינטער, אין די גרויסע פרעסט, האָט די קהלה פערטיילט געלד אַנשטאָט האָלץ און קוילען, ווייל קיין קוילען האָט מען נישט געקענט בעקומען.

די קהלה קויפט אַלץ בעדייטענדען סכום קוילען, אַז מ'קען זיי קויפען נישט דורך צווייט ראַנגיגע פערמיטלער, נאָר דירעקט פון די קוילען-גרובען. איצט אין די זומער-חדשים קען מען די קוילען בעקומען צו ביליגערע פרייזען און, אויף לייכטע בעדינגונגען (לאַנג-טערמיניגער קרעדיט).

די אַקציע וועט נאַטירליך פערלאַנגען אַרבייט, אָבער ס'איז ווערט צו פערלעגען אַרבייט, אויב די אַרבייט וועט ברענגען ערפאָלג. די פערשידענע אויסריידען, אַז די קהלה האָט נישט קיין אייגענעם פּלאַץ א. אַ. וו. זענען זעהר פרימיטיווע תירוצים און האַלטען נישט אויס קיין קריטיק.

די אַקציע פון פערזאָרגען די אָרימע יודישע בעפעלקערונג אויף ווינטער מיט קוילען, דאַרף שוין פאָרגענומען ווערען, כדי זי זאָל קאָסטען ביליגער און אַז די וואָס קומען אָן צו איהר, זאָלען טאַקי פון איהר עפּעס געניסען.

—ן.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) אַנטאָנעוויטש, פּאַביאַניצקאַ 50; כאָנדזינסקי, פּיעטריקאָווער 164; סאָקאָלעוויטש, פּזשעיאַזד 19; רעמבעלינסקי, אַנדזשעיאַ 28, זאַנדעלעוויטש, פּיעטריקאָווער 25; קאַספּערקעוויטש, זגערסקאַ 54; טראַווקאָווסקי, בזשעזשינער 56.

„נייער פאָלקסבלאַט"
קופּאָן № 9
אויף צו געווינען אומזיסט דאָס בעך. ווערק:
„אין מערב קיין נייעס"
פון עריך מאַריאַ רעמאַרק.

אויף די גאסען פון לאנדאן

(פון א רייזע ארום דער וועלט)

פאר צוויי פענים א פארציע חושך

— כא וואו זאלען זיי זיך טאקע אהינטון: די פערליבטע פארלעך, ביי וועלכע עס טריפט פון די ליפען די ליבע און דער גאנצער גוף בענקט נאך אפיסעלע התבודדות אין די זומערדיגע אווענטען, ווען אלע סלענערע לאנדאנער פארקען זענען שוין צוגעהן א זייגער פערמאכט און די גאסען ווענען העל בעגאסען מיט עלעקטרישע ליכט, אז ס'איז נישטא וואו זיך אהינצוטון?

ווענען אלע הערצער און פים געווענדעט צום הייד־פארק. אזוי ווי די עולה־רגל'ניקעס ציהען זיי זיך אלע צוזאמען, טוליען זיך אין בריטען בוזים פון בעבוימערטען הייד־פארק, און טאמער איז ווען בעשערט צו געהן איינזאם, געפינט ער זיך דארטען א זיווג.

און ווען עס שטערט די העלע עלעקטרישע ליכטיגקייט, האט ער זיך טונקעלע אלעען מיט בענק. צוויי פענים נאר בעצאהלען פאר א פלאץ, און מ'קען זיך גענוסען פון דער פינסטערקייט.

זיי איך מיר אין שפעטער אווענר־שעה אין די טונקעלע אלעען פון הייד־פארק (רווקא אליין), און טראכט. אין טונקעלע אלעען טראכטען זיך טונקעלע מחשבות: — וואויל פאלק, בנאמנות, די ענגלענדער, עכטע דזשענטלמענער, דערצו חכמים פערשטעהען זיי גוט ביזנעס, צו וואלט א שטייגער אין א ווארשא אדער א ווילנע איינגעפאלען דעם שטאטישען מאגיסטראט צו מאכען טונקעלע אלעען אין פארק, צעשטעלען בענק און נעהמען אנצאפצאהל פון די פערליבטע פארלעך, וואס בענקען נאך אביסעל טונקעלקייט? דער ענגלענדער איז א פערשטענדיגער ביזנעסמאן; אפילו פון אביסעל פינסטערקייט קען ער מאכען א פרנסה, רעספעקט, בנאמנות.

זיצען זיך פארלעך געטוליעט איינס אין צווייטען, בלאזשעט דעם דזשענטלמענס רעכטע האנד אין דעם חושך, לאזט זיך די לינקע האנד זוכען די רעכטע, פליסטערען ליפען אויף דער קוש־שפראך, ס'איז ממש א פערגעניגען און פלוצים: „טיקעט פליעז" — געהט צו דער פארק־שומר צו א פערליבט פארל, בעלייכט איהר מיט זיין עלעקטריש לעמפעל, קאנטראלירט דעם „טיקעט" און געהט ווייטער.

א קליינע הפסקה האט נאר דאס פארל גע־כאפט און באלד טוליען זיך צוריק איינער צום צווייטען און לאזען זיך וואוילגיין פאר זייער צוויי־פעניגער פארציע חושך.

איך קוק זיך ארום, דא און דארטען ווינען זיך די גע אויטע סילועטען אויף די בענק און הויכען אויס די צעוואגענע ליבע, וואס ברויט אין דער פינסטער.

— א וואס־זשע זאל מען טון אין אזא אר־ביימסלאזער צייט אין די זומער־אווענטען, ווען די גאנצע שטאט ליגט א דערטרונקענע אין א העלען ים פון רעקלאמעריגע עלעקטרישע ליכט, — אויב נישט גענוסען פון אזא ביליגען פערגעניגען, ווי אין הייד־פארק:

— פאר צוויי פענים א פארציע חושך...

דאס פערד, וואס ווערט דערהויבען

פערהאן פערד, וועלכע עס איז פון ששת ימי בראשית אן בעשערט צו געהן איינגעשפאנט אין יאך און שלעפען דעם וואגען מיט משא און גאנץ אפט פיהלען אויף זיך די בייטש, דאס גרעסטע גליק, וואס עס קען א שיין טון אמאל אזעלכע פערד און פון יואס אזעלכע פערד קענען חלומען איז א גרעסערע פארציע האבער צו בעקומען פון בעל־בית אין מאל א וואך. פערהאן אבער אויך פערד, נישט קיין הארעפאשניקעס, אזוי־צו־זאגען, אריסטא־קראטישע פערד, וועלכע ווייסען נישט, וואס וואס דאס הייסט א וואגען משא און אנשטאט צו פיהלען אויף זיך די בייטש, הערען זיי נאר ווי זי קנאקט אין דער לופטען; און אזעלכע פערד, ווען עס הויבט זיי אן שמייכלען דאס גליק, קענען זיי אין א שעהנעם כאן: מי יודע ווי דערהויבען ווערען.

דאס איז אבער אלץ אפהענגיג און וואס פאר א לאנד זיי זענען דערצויגען געווארען און וואו זיי לעבען. כאטש אין אנדערע לענדער אין אייראפא און אמעריקא שפילען אויך פערד, אפילו אין אלטענ־ליבע לעבען א ראל, און גאנץ אפט ווערען זיי דער־הויבען. אבער צו דעם, וואס ס'קען דערגרייכען א פערד איינמאל אין יאהר אין ענגלאנד, קען זיך עס אפילו דעם אריסטאקראטישסטען פערד אין דער גאנצער וועלט נישט חלומען.

דער „פערדישער יום־הדין", דער ערשטער נאך אין מאנאט יוני, דער אוי־געקרוינטער אין לאנדאן מיט'ן נאמען „דערבי", פון וועלכען מענ־שען רעדען מיט חדשים פריהער נאך, און אויף יעדען שריט און טריט שרייען אראפ פון די ווענד כפל־שמונהדיגע פלאקאטען מיט גרויסע קידוש־לבנה'דיגע אותיות, דער כאג, אויף וועלכען עס ווארטען מעהר די מענשען, ווי די פערד אליין.

און ווער קען עס אפשאצען אזא גליק, ווי צו ווערען נאכגעפאלגט פון הונדערטער טויזענדער פאר אויגען, מיט בינאקלען, ווייבערישע גאלדענע בעחנטע לארנעטען, און סתם אויגען, שווארצע, ברוינע, גרויע בלויע אין וועלכע עס פינקלט אזא העל לעבעדיג פייערעל.

פליהען זיי אין א ווילדען גאלאפ, די פערד, יאגען זיך, און יעדע רגע יאגען זיי זיך אריבער איינער דעם אנדערען. נאכגעפאלגט פון די בליקען פון אן'עטליך הונדערט־טויזענדקעפיגען המון, פון וועלכע א סך האבען נאך געפערערט זיך נאך מיט א נאכט פריהער צו פערכאפען א נעהנטערען פלאץ און געגעכטיגט דא אויף דער גאס, אונטער'ן הימעל, אין פערדישער טראט א גיכערער, פאראיים אוועק — און צעהנדליגער טויזענדער פאר א יגען לעשען זיך פון טרויער...

די העכסטע מינוט פון יאהר, אין וועלכער יע־דער פערדישער טראט ווערט אויפגעלייגט אויף די וואג־שולען פון פרייד און טרויער, גליק און אומ־גליק, און די מענשליכע אויגען און הערצער. איין אויגענבליק, און דאס פערד מאכט אייך רייך; איין רגע — און דאס פערד מאכט אייך פאר אקבצן...

א־אט — און דאס פערד האט דעם לעצטען גראם געשטעלט, איינער פון אלע — א דונער פון אפלאדיסמענטען פערהילכט דעם גאנצען ארום.

שטעלט ער זיך, דאס פערד, דער זיגער, אי רומגערינגעלט אין א מענשען־קרייז, טויזענדער פילם אפאראטען קלאפען אנגעשטעלטע אנטקעגען איהם, צעהנדליגער טויזענדער בעגליקטע יפען, זענען גרייט איהם צו קושען פאר שמחה און התפעלות, און ער אטעמט איין דורך זיין שוימיגען מויל און נאז־לעכער דעם גרעסטען כבוד, וואס א פערד קען א־אמאל דערלעבען. באלד וועלען עס אלע צייטונגען צעטראגען זיין נאמען און בילד איבער'ן גרויסען לאנדאן און אפשר גאר איבער דער גאנצער וועלט אויף די ווייסע לייוונטען פון אלע קינאס וועט ער געוויזען ווערען, ער, דער העלד פון טאג און יאהר, דער בעזיגער, דער בעגליקער פון מענשען, דער גליקליכסטער פון אלע גליקליכע.

און צו פיהלט ער עס, אט דער שטומער העלד, זיין גליק, וואס ער איז שטום און קען נישט רוירען?

צי ווייסט ער, אז דאס גרעסטע גליק ריינס, דערהויבענער זיין, איז דווקא אין דעם, האט ער ביזט נישט מעהר ווי א פערד?

אלמוני.

יורידישע עצות

אין דער היינטיגער אפטיילונג גיט די רע־דאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערען אויף יורידישע פראגען, וואס ווע־רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

> **קופאן**
>
> יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט".
>
> בכדי דערלאנגען אן'אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלייגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט ארייגעשיקט. אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

9468\. ל. טארגאווניק.

דער חוב פון הויז־ווירט פאר פערלעגען די־רה־געלד ווערט טאקע בעפארצוגט לגבי אנדערע חובות אבער נאר אין דעם פאל ווען די סעקוועס־טרירטע זאכען געפונען זיך אין זיין הויז.

אין אייער פאל האט דער הויז־ווירט נישט קיין פריווילעגיע, ווייל דער חוב שטאמט פון בע־שעפט און די זאיענטשא לייגט ער אויף שטוב־זאכען, וועלכע געפונען זיך אין לאקאלען, וואס געהער גאר צו אן'אנדערען הויז־ווירט.

9469\. א לעזער פון אלעקסאנדער.

די שטראף איז אומפערמיידליך. דער סטעמ־פעל־אפצאהל איז אפהענגיג פון דער סומע, אויף וועלכער דער אפמאך איז געשלאסען.

אזוי ווי דער אפמאך איז שוין דאטירט און אונטערגעשריבען דורך די צדדים קאן שוין נישט זיין קיין רייד וועגען צוקלעבען נאך סטעמפעל־מארקען.

איבריגענס דארף אן'אפמאך אויף אזא הויכע סומע אפגעסטעמפעלט ווערען דורכ'ן אורושאנד סקארבאווי.

9470 א געטרייער לעזער פון נאוואראט־גאס: איהר קאנט בעווייזען מיט עדות, אז איהר זענט אן'אייניקעל.

אפילו דער אומשטאנד, וואס איהר וואוינט שוין אין אייער באבעס שטוב 10 יאהר האט אויך אין אזא פאל עפעס צו זאגען. בכלל האט אן'אייניקעל דאס רעכט אויף דער דירה נאך א פערשטארבענער באבע וויבאלד עס האט גע־וואוינט מיט איהר צוזאמען.

9471 א שטענדיגער לעזער פון קאמיענגא־גאס

9472 ראפאלאוויטש:

9473 ז. פוש:

9474 א סוויטערמאכער:

ווענען אייערע ענינים דארפט איהר זיך פער־שטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3—4 נאכמ. מיטברענגענדיג די צייטונג.

באנדיטען־אנפאל אויף יודישע סוחרים

אויפ'ן טראקט סאבאטניקי - דזיעוויעניסקי, איז דער יודישער סוחר פסח לעווין בעפאלען גע־ווארען דורך צוויי רויבער, וועלכע האבען אויף איהם אנגעשטעלט רעוואלווערען און געפאדערט געלט. דער בעפאלענער האט אפגעגעבען די באנ־דיטען זיין גאנץ געלט, 380 גילדען. זיי האבען איהם אבער נישט געטרויט און איהם בעזוכט, צי האט ער נישט ביי זיך נאך געלט. נאך דעם זענען די באנדיטען אנטלאפען.

א צווייטער דרייסטער רויב־אנפאל האט פאסירט אויפ'ן וועג קיין דאמאניעוויטש.

קיין דאמאניעוויטש זענען געפאהרען עטליכע סוחרים. פלוצלונג זענען זיי אפגעהאלטען געווא־רען דורך איינינע אומבקאנטע, וועלכע האבען אנגעהויבען צו פאדערען ביי זיי געלט, דראהענ־דיג זיי אין בעגענפאל צו דערשיסען. צוריבענדיג ביי זיי 1500 גילדען, האבען די אנפאלער צוגע־בונדען די בערויבטע סוחרים צו ביימער און זע־נען נעלם געווארען, די צוגעבונדענע סוחרים האבען בעפרייט אין א פאר שעה ארום דורכפאהרענ־דע פויערים.

איןביידע פאלען האט די פאליציי ארגאני־זירט א גייעג נאך די באנדיטען, אבער אן א רע־זולטאט.

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען־קראנקהייט

קאנסטאנטינער 9. טעל. 27-81.

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נאכמ. אויך א זו לעטשניצע, זאכראשאווער 17 פון 9—11 און פון 8—9

גאלדענע גליקען

(ראמאן)

(77

נישט ארונטערנעהמענדיג די האנד פון מיין אקסעל, האט דער אינספעקטאר מיך ארויס־געלאזט אינעוועניג.

ביל איז אונז נאכגעגאנגען אין קארידאר.

— איצט — האב איך זיך אפגערופען — וועט איהר אפשר אזוי גוט זיין דערקלעהרען מיר, וואס איהר ווילט.

בינו לבינו האבען זיך אויף די טרעפען דערהערט שווערע שריט, און אין קארידאר איז אריינגעקומען א פאליציאנט.

דער אינספעקטאר האט געקוקט אויף מיר מיט אומפריינדליכער נייגעריגקייט.

— איך האב אייך נישט, וואס צו דערקלעה־רען, מיסטער. איך האב בעקומען א בעפעהל צו ארעסטירען אייך אלס שולדיגען אין דערמארדען דעם מיסטער סאלאמאן נאטאן, און איך בין אייך מתרה, אז דאס אלץ, וואס איהר וועט פון איצט אן זאגען, וועט אויסגענוצט ווערען געגען אייך אויפ'ן געריכט.

— גוט! אבער פונוואנען נעהמט איהר, אז דער מיסטער נאטאן איז דער'הרג'עט געווארען?

— זיין טויטער קערפער געפינט זיך איצט אויף איסט־סטריט! — האט דער פאליציי־אינס־פעקטאר טרוקען געענטפערט.

מיר איז אויסגעקומען א סך קלעפ איבער־צוהאלטען אין לעבען, אבער דא בין איך ממש געליימט געווארען פאר איבערראשונג.

אפילו ביל, וועלכען עס האט געוועהנ־ליך, גאר נישט ארויסגעבראכט פון די כלים, איז געשטאנען ווי פארגליווערט און נישט גע־קאנט א ווארט ארויסרעדען.

הייסט עס, אז די האנד פון די נקמה־נעה־מער האט איהם פארט דערגרייכט!

און דאס — גישט־קוקנדיג אויף דער טייוו־לאנישער געשיקטקייט, אויף זיין גאנצער ספריט־נעקייט, מיט וועלכען ער האט פערווישט די שפורען:

איגנאציא פראדא האט נישט אויסגעמיטען דעם געצוואונגענעם טויט.

איך האב א טראכט געטון וועגען מאריא'ן, און א שמייכעל געטון.

— אייער ידיעה, ה' אינספעקטאר, — האב איך זיך אפגערופען, קומענדיג צו זיך — האט מיך געטראפען אומגעריכט... וואו איז פארגע־קומען דער טרויעריגער פארפאל?

— דא איז נישט קיין ארט צו ענטפערען אויף אייערע פראגען, מיסטער — האט איידעל און קאלט געענטפערט דער פארשטעהער פון גערעכ־טיגקייט — איהר וועט זיך אלץ דערוויסען אין אויספארשונגס־אמט. אויב איהר פערלאנגט צו אויסקלויבען א פערטיידיגער, וועט מען אייך אין דער היינטיגער זיין בייהילפיג.

— ענטשולדיגט, וואס איך בין אייך מטריח, — האב איך א שמייכעל געטון — איך בין אבער צום ערשטען מאל אין מיין לעבען ארעסטירט, און איך ווייס נישט, ווי מען האנדעלט אין אזא פאל. וואס האט איהר ברעה איצט צו טון מיט מיר?

— איך מוז אייך צושטעלען אין אויספאר־שונגס־אמט אויף באו־סטריט, וואו איהר וועט זיך געפינען אין ארעסט, כל זמן די בעשולדיגונג וועט נישט ווערען אינגאנצען פארמולירט.

— איך קאן מיטגעהן מיט אייך? — האט ביל קאלטבלוטיג א פרעג געטון, פערדרויכער־דיג א פאפיראס.

— דאס איז מיסטער לאגאן, ה' אינספעק־טאר, — האב איך געזאגט - צי האט איהר נישט צומאל אנ'אויפטראג צו ארעסטירען איהם צוזאמען מיט מיר?

דער אינספעקטאר האט א שאקעל געטון מיט'ן קאפ, אז נישט.

— א בעפעהל וועגען ארעסט האב איך נישט, אבער אזוי ווי איהר זענט געקומען אהער צוזא־מען מיט דעם מיסטער בערמאן, מוז איך אומבע־דינגט אוועקשטעלען נעבען אייך א וואך, מיסטער. ביז פריהמארגען...

— אויסגעצייכענט! — האט זיך ביל דער־פרעהט — דערלויבט מיר נאר אפצופיהרען דעם אויטאמאביל אין גאראזש. דערנאך וועל איך צוריקקומען און זיך לייגען שלאפען. אייער פא־ליציאנט וועלען מיר זיך בעמיהען, ווי אמבעס־טען איינצואָרדענען אויף דער נאכט, און אין דערפריה וועלען מיר צוזאמען קומען אין אויס־פארשונגס אמט.

איך ווייס נישט, וואס דער אינספעקטאר בעיל האט געטראכט, קוקענדיג אויף אונז, אבער, וואהרשיינליך, איז עס איהם נישט אפט אויסגע־קומען צו זעהן, אז אין מאמענט פון ארעסט זא־לען פערבעכער זיין אזוי זארגלאז און פרעהליך געשטימט, ווי איך מיט ביל'ן.

— געמאכט, מיסטער! — האט ער זיך ברייט פונאנדערגעשמייכעלט, און ווענדענדיג זיך צום פאליציאנט, בעפוילען:

— דזשעקסאן, איהר זענט מיר פעראנט־ווארטליך פאר דעם דאזיגען הער! אויב איהר וועט מיר עפיס דארפען מיטטיילען, קלינגט אין אויספארשונגס־אמט.

דער פאליציאנט האט אויפגעהויבען די האנד צום דאשעק.

— און איצט רופט א טאקסיבעקע!

דער פאליציאנט איז אוועק צום טעלעפאן.

אין דעם מאמענט האט זיך ארויסגערוקט פארענט מיין שיינינקע צימער־מיידעל, וועלכע האט זיך דערשראקען צוגעהערט צום גאנצען שמועס.

— גאט מיינער! וואס איז עס, מיסטער?.. זיי ווילען אייך ארעסטירען, מיסטער?!..

איהרע אויגען האבען מיט רחמים און מיט שרעק געזוכט מיין בליק.

— שרעקט זיך נישט, פריילין,— האב איך זי בערוהיגט — מארגען וועט זיך אלץ אויפ־קלעהרען. בלייבט דא, און היט דאס הויז, איך וועל צוריקקומען אין א טאג אדער צוויי טאג ארום.

— אך מיסטער,— האט זי ארויסגעזיפצט — איך האף, אז איך האב נישט געזאגט עפיס אזוינס, וואס זאל אייך קאנען שאדען־ברענגען!.. זיי האבען מיך אזוי גענוי פונאנדערגעפרעגט... אך... איך האב זיי גארנישט געוואלט זאגען, מיסטער... בשום אופן נישט געוואלט!... זיי הא־בען מיך אבער געצוואונגען...

(פארטזעצונג קומט)

שטאט-פרעזידענט זשעמיענצקי געזונד

(–) דער לאדזער שטאט-פרעזידענט זשעמיענצקי וועלכער איז פלוצלונג קראנק געווארען און איז ארויסגעפאהרען אויף קורארציע קיין אויסלאנד זאל דעם 20 ה. ח. צוריקקומען און גלייך איבערנעהמען זיין אמט.

פרעזידענט זשעמיענצקי איז שוין פולקאם געזונט.

היינט — אבצייכנונגס-טאג לטובת „נותן לחם"

היינט קומט פאר א אבצייכנונגס טאג לטובת דעם איינציגען הילפס-פעראיין „נותן לחם", וועלכע האט א אומזיסטע קוך און גיט ארויס טעגליך עטליכע הונדערט מיטאגען. די דאזיגע סימפאטישע אינסטיטוציע איז ווערט אונטערשטיצט צו ווערען.

גרויסע אוואנטורע אויף זאוואדזקא 21

(–) נעכטען זענען צו א געוויסען פרענקעל אויף זאוואדזקא 21 געקומען עטליכע בעלי-חובות און געמאהנט ביי פרענקלען געלד, בינו-לבינו איז צווישען פרענקלען און די בעלי חובות ענטשטאנען א מחלוקה, בעת וועלכער אימיצער האט געכאפט צו פרענקלען א בענקעל. פרענקעל האט ארויסגענומען פון טאש א „סטראשאק" און אויסגעשאסען עטליכע מאל. ס'איז ענטשטאנען א גרויסע מהומה. די ארויסגערופענע פאליציי האט ליקווידירט די אוואנטורע.

זעלבסטמארד פון א זקן

(2) אויף רענעראלסקא 24 האט מיט'ן צוועק צו בענעהמען זעלבסטמארד זיך איבערגעשניטען מיט א גאל מעסער די אדערן פון די הענד דער 68 יעהריגער בארטשאק. די פאגאטאוויע האט דעם זעלבסטמערדער אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

שרפה איז דער טישלעריי אויף ניי-ציגעל-גאס 20

(וו) נעכטען 7 אזייגער אין אווענד איז די צענטראלע פון די פייערלעשער אלארמירט געווארען וועגען א שרפה, וואס איז אויסגעבראכען אין דער טישלעריי פון טראיאנאווסקי אוף ניי-ציגעל-גאס 20. אויפ'ן ארט זענען אנגעקומען 3 אפטיילונגען פון די פייערלעשער, וועלכע האבען אין פערלויף פון אנדערהאלבען שעה די שרפה לאקאליזירט. עס איז פארברענט געווארען די טאפיציר-אפטיילונג, דאס גאנצע מעבעל וואס האט זיך דארט געפונען און די מכשירים.

דערהרגעט פון א מאשין

(–) אין יאהנ'ס פאבריק אויף פיעטריקאווער 219 איז פארגעקומען א שרעקליכער פאל. פון א נאך נישט אויסגעפארשטער סיבה איז פון איינע פון די מאשינען אראפגעפאלען א טרייב-ראד און געטראפען אין קאפ פון דעם ארבייטער סטאניסלאוו פיעשאוויץ. נאך איידער די פאגאטאוויע איז אנגעקומען איז פיעשאוויץ געשטארבען.

געפונען א פערבלאנדזשעט יונגעלע

ס'איז געפונען געווארען א יונגעלע אנ'ערך 3 יאהר אלט, הייסט שלמהלע מיט גרויע אויגען, אנגעטון אין זאקען מיט פאנטאפעלען אין א שירצאל, אויפ'ן קאפ א סאמעטען בערעטעל.

ער זאגט, אז זיין מוטער הייסט מלכה און דער פאטער חאצקעל. ער וואוינט דארט ווי די פלימפ.

דאס קינד געפינט זיך ביים מורה הוראה ראזענבערג (פאמארסקא 4).

געשאפען א צענטראלע פון שעורי-ערב'ס אין לאדז

נאך א רייה קאנפערענצען צווישען די פערשידענע שעורי-ערב'ס איז געוועהלט געווארען א צענטראל-ראט, וועלכער בעשטעהט פון 19 פערטרעטער פון די ש"ע אין לאדז און אנ'עקזעקוטיווע פון 9 פערזאן.

ס'איז אויך געוועהלט געווארען א פרעזידיום פון פאלגענדע ה"ה: משה לייב פראהמאן – פרעזעס; יעקב ארבאך און דארנבוים – וויצע-פרעזעסען און משה גאזדיק – סעקרעטאר.

די עקזעקוטיווע האט זיך קאנסטיטואירט אויף פאלגענדען אופן: מיכאל זאנדבערג–פרעזעס; אלטמאן און עהרליך – וויצע-פרעזעסען; וויערזבא – סעקרעטאר און שפיגעל – קאסירער.

ביי דער צענטראלע איז אויך געשאפען געווארען אנ'אויבער-ראט, וועלכע האט אוך די ברייטסטע רעכט, ווי צו קוועסטיאנירען אנגענומענע בעשלוסען א. א. וו.

Dyrekcja

KOLEI ELEKTRYCZNEJ ŁÓDZKIEJ,

Sp. Akc.,

podaje niniejszym do wiadomości, że w nocy z poniedziałku, dnia 15 lipca r. b., na wtorek, dnia 16 lipca r. b., będzie wstrzymany ruch pociągów nocnych na ul. Piotrkowskiej, pomiędzy ul. Andrzeja i ul. Radwańską.

Tramwaje, biegnące od Placu Wolności wjadą w ul. Andrzeja, a wyjadą na ul. Piotrkowską z ul. Radwańskiej i naodwrót; tramwaje, biegnące od Placu Reymonta wjadą w ul. Radwańską, a wyjadą na ul. Piotrkowską z ul. Andrzeja. 9678

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויסמלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערוועו-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.

— — מעגליך פון 8 פריה ביז 9 אווענד. — —

פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכם. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.

— בעזונדערער ווארטע-צימער פאר פרויען. —

וויזיט 3 זל.

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקה. בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע.

אנדזשעיא 5, טעל. 59-40

נעמט אן פון 8–10 פריה און פון 5–9 אווענד. בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט

זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי נאז האלז, אויערען קר.	11—10, 3—2, 7—6
ד"ר ראזשאנער הויט און גאשל. קר.	11—10, 3—1
ד"ר גאלדשטיין- אויגען-קראנקהייטען פאלאק	3—1, 8—7
ד"ר יוסטמאן נערווען קראנקהייטען	12—2 ווע זנ.
ד"ר ראזענצווייג קינדער-קראנקהייטען	10-12 4-6
ד"ר פעפערני פרויען און געבורטס-הילף	11-1½ 5-6
ד"ר קאנטאר כירורגישע-קראנקהייט.	4-5 זנ. 1—2
ד"ר וויינבערג אינ. הארץ לונגען-קר.	12—1, 6—7
ד"ר טאופעל רענטגען	10—12 4—6
א. נראדזיענטשיק צאהן-ערצט	3—7
נ. ראזעס צאהן-ערצט	9—2

צאהן-טעכניק, בעלישלונג, קראנען, פלאמבען א. א. וו.

בא דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאטלער. אויפנאהמען נעבען שפרלעך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכם.

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.

וויזיט אין דער שטאט.

ערצט.-קאסמעטיש. גאבינעט

פרל. מארקוס נעהמט אן פון 5–7 אווענד

Dr. W. ŁAGUNOWSKI

Specjalista chorób skórnych, weneryczn i moczopłciowych **przeprowadził** się na ul. **Piotrkowskiej 70** róg Traugutta). Przyjmuje od 8^{30} do 10^{30} rano, od 1-ej do 2^{30} pp., od 6 do 8^{30} wiecz. w niedziele i święta od 10 do 1-ej.

Dr. med. H. LAJCHTER

צאהן-כירורג

דזיאסנע-, קין-, גימען-, און צונג-קראנקהייטען.

Konstantynowska 9. telefon 49-66 od 1½—5 po poł. 4604

Dr. med. W. EYCHNER

ניעשוואווסקער

נאווראט 11.

טעל 84-72

נעמט אן פון 6–8 אווענד

Dr. med. L. Pikielny

אוראלאג

ספעציאליסט פאר נירן, בלאז- און הארן - קראנק

NAWROT 8 tel. 19-90

נעמט אן פון 7–4 אווענט אויך אן אין דער לעטשניצע „Zdrowie" נאווראט 3 פון 12½ ביז 2 צייגער נאכם

Dr. ADAM GROSGLIK

Al Kościuszki 27 tel. 51-78,

הויט- און וועגערישע קראנקהייטען און ליכטהייל אינסט. נעמט אן פון 4—7 אין אווענד.

א שטוב מיט א קוך

און דערביי א גרויסער רוים, איז פון זאפארט איבערצוגעבען.

פעטריקאווער 123 וואוינונג 20. 6088

פענסיאנאט „זאקאפיאנקא" פייערמאן, אין קאמינסק

עקזיסטירט שוין 11 יאהר, האט זיך היי-יאהר איבערגעטראגען פון דער ווילע „ראזאליא" אין אייגען פראכטפול-איינגעריכטעטע ווילע מיט אלע נויטיגע בעקוועהמליכקייטען. מעבלירטע זוניגע צימערן, טרוקענער גרויסער וואלד, 5 מינוט פון דער באהן-סטאציע. געשמאקע שפייזען.

עס ווערען אויך פערדינגען וואוינונגען אהן בעקעסטיגונג.

די ווילע איז קאנאליזירט. פערהאן אויך באדע-צימערן.

צוגענגליכע פרייזען!

„זאקאפיאנקא" געפינט זיך אין שענסטער געגענד פון קאמינסק.

אדרעס: **Pensjonat Fajermana, st. Kamińsk** poczta Wojciechów.

דער איבעראל-בעקאנטער און רענאמירטער קונסט-פאטאגראפישער אנשטאלט

„PARISIEN"

30 פראנציסקאנסקא 30

פיהרט אויס די שענסטע קונסט-פאטאגראפיעס לויט דער נייעסטער פאטא-טעכניק

פאסט-פאטאגראפיעס, פארטרעטען, גרופען-אויפנאהמען פאר שולען און פעראיינען.

סאלידע בעהאנדלונג! מעסיגע פרייזען!

בעמ.: כ'נעהם אויך אן אויפנאהמען אויסער דער שטאט מ' ספעצ. אפאראטען.

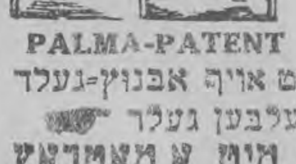

PALMA-PATENT

וויכטיג פאר לעטניקעס

אנשטאט זיך צו בארגען א בעט אויף אבנויץ-געלד קויפט בעסער פאר'ן זעלבען געלד

אנ'עכט פאטענטירט בעט מיט א מאטראץ

PALMA-PATENT וואס איז פערזעהען מיט דער שוץ-מארק פאר וועלכען מיר גאראנטירען אויף 3 יאהר.

אויסערדעם, בעזיצען מיר שטענדיג אויף לאגער אין א גרויסען אויסוואהל

ניקעל-בעטען, אמעריקאנקעס, ניקעל-קינדער-בעטען, קינדער-וועגעלעך, טיש-בעטען, קינדער-בענקעלעך, טעמער-מאט, אויף רעדלעך.

מאטראצען געוועטע, שאטקאווע און קאנאדיסקע קאזעטקעס און טאפטשאנעס

בעמ.: בעטלעך מיט וועגטלעך ווייס און גרוין 17 זל., מאלאווע-בעט. 14 זל.

רעעלע בעהאנדלונג, פאבריקס-פרייזען, זעמטליכע רעפעראטורן.

הורט לאדז, פאלנאצנא 24, טעל. 31-85. דעטייל

קנה חכמה קנה בינה ואל תט מאמרי פי

אז די דארפסט ערלעדיגען מאנדאטווע זאכן זאלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביורא

17 פיעטריקאווער 17

52 זאכאדניא 52

אז תלך לבטח דרכך

ווייל אין ביורא ביי ה' מאנעלא ווערט געוויסנהאפט ערלעדיגט און געשריבען אלע מאנדאטווע זאכען, ביטעס, קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילן, קארנע און ציוויל אפעלאציעס, אדוואקאניעס, אינטערוועניעס, ספעציאליסט פון שותפות-אקטען, איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

מיט אכטונג

י. מאנעלא, פיעטריקאווער 17

דורכגאנג זאכאדניא 52.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען און דענטיסטישער קאבינעט.

בזשעזשינער 11, טעלעפאן 37-63

אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד"ר אימיך נאז, האלז, אויערען קר.	4½—3½
ד"ר קערשנער קינדער-קראנקה.	11-9 4½-3
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	12—2
ד"ר לובימש הויט און געשלעכט-קר.	12½—1½
ד"ר שמירגעלד נערווען און גמוטיגע קר.	1—2
ד"ר גאלדבלאט אויגען-קראנקה.	12½—1½
ד"ר חיים כירורגישע קראנקהייטען	2—3
ד"ר שמערלאווסקי פרויען-און געבורטס-הילף	3½—4½

ספעציעל-טעראפיע, שטראך-שטראהלונגען ווי שטעמלען א.א. וו. פאקען-שטעכן, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהל. איינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראצ. אויף פערלאנג הויזווויזיטען אין שטאט. אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, אויך פלעגמא און בלוט

אימפונגען נעגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

א רענטגען-אינסטיטוט.

ד"ר לאזשינסקי טאטי אפאלסקא צאהן-ארצט 10—1 3—6

קינסטליכע צעהן, קראנען, פלאמבען א. א. וו.

די לעטשניצע איז אויך עפען זונטאג

אבאנעמענטס-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייסע אין ערב יו"ט—24 גר. אין דער דריט 8 שפאלטען

אין טעקסט—40 „ „ „ „ „ 60— „ „ „ „ 4

נאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ „ 18— „ „ „ „ 3

פאר א מיליטער-שורה: דער טעקסט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט צושטעלונג א היימה אויף דער פראווינץ – 6 זל. א חודש; אין אויסלאנד – 8 זל.

פאר'ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען טייטאג און ביינאכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat" Spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Czcionkami i druk „Najer Folksblat" Piotrkowska 21.

Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.